

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugosla-
viji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cencoglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2D, večji oglas
nad 45 mm višine
po 250, večji po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
rezen pondeljka in
dneva po praznikih

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon števil. 50, upravnštva števil. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekoval
račun: Ljubljana števil. 10.650 in 10.340
za inzerate, Sarajevsko 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Vse za prijateljstvo z Italijo.

RAZPRAVA O BELGRAJSKIH KONVENCIJAH. — NINČIČ NE VE ZA KONVENCIJE
DRUGEGA ZAGOVORA KOT DA PROSI, NAJ GLASUJEJO POSLANCI ZA. — ODKRITA
IN POTREBNA BESEDA DR. HOHNJECA.

Belgrad, 14. jun. (Izv.) Zunanjemu ministru Ninčiču se sila mudi, da spravi pod streho belgrajske konvencije. Tako so danes govorili, da bi mogel s tem uspehom odpotovati na Bled. Od druge strani pa pravijo, bi radičevci radi sprejetje nekoliko zavlekli, da bi se načeloma za konvencije in bodo zanje tudi glasovali. Radi bi pa to glasovanje nekoliko zastri. Zato so danes zahtevali od radikalov, da naj bi se seja odbora za proučevanje teh konvencij, ki je bila sklicana na danes popoldne, ne vršila. Radikali tej njihovi želji niso ustregli in zato se je odbor popoldne sestel na sejo. Kot prvi je govoril v imenu Jugoslov. kluba dr. Hohnjec, ki je podvrnil ostri oceni posamezne konvencije in se pečal z izvajanjem ministra dr. Ninčiča na zadnji odbovi seji. Ekspozicije g. dr. Ninčiča, s katerim je predložil odbor v pretresanje te pogodbe, je bil reven na besedah, še bolj pa na mislih in načelih. G. minister je o zunanji politiki, kakor vedno, jako malo govoril, držeč se pregovora: govoriti je srebro, molčati pa zlato. Naša skupščina ima redkokdaj priliko slišati razloge g. ministra za način, kako vodi on našo zunanjo politiko. Naša skupščina se odlikuje z eno lastnostjo, ki jo ima le malo parlamentov na svetu: nima odbora za zunanjo politiko.

Skušnje dokazujejo, da so vse pogodbe, ki smo jih doslej sklenili z Italijo, večalimani samo Italiji v korist, ali vsaj več nje nego nam. Naša država in njeni prebivalci so obsojeni na to, da nosijo velika bremena in doprinesejo velike žrtve tako v narodnostnem kakor tudi v gospodarskem pogledu. Vse dosedaj sklenjene pogodbe so zgrajene na tem za Italijo dobičkanosnem načelu. In isto moramo reči o pogodbah, ki jih je vlada sedaj predložila narodni skupščini. Naj navedem samo za primer pogodbo o svobodnem naseljevanju. Določbe te pogodbe so vzbudile pri nas mnogo pomislekov in pojasnila, ki jih je dala vlada po svojih ekspertih, javnosti niso mogla pomiriti. Italija ima preveč prebivalstva in gleda naokoli, kam bi poslala odvečno število ljudi. Kakšen cilj pa zasledujejo Lahi z naseljevanjem svojih ljudi po tujih deželah, nam kaže Tunis, ki ga Lahi zahtevajo zase radi velikega števila tam naseljenih rojakov. Tudi vzhodna obal Jadranskega morja je za Laha privlačna točka in to tembolj, ker ima nenasitni hipernacionalizem kraje ob vzhodni jadranski obali za cilj svojega pohlepnega stremjenja. To jasno spričujejo ne samo izjave iz ust neodgovornih elementov ob različnih prilikah v Italiji sami, ampak tudi izjava laškega prefekta v Zadru, torej vladnega organa. Pomiriti nas tudi ne more zatrjevanje, da smo z Lahi prijatelji. Prijateljstvo z Lahi je celo kodificirano v posebni pogodbi. Opravičeno pa se bojimo, da bo ta pogodba ostala zgolj na papirju in še to samo tako dolgo, dokler italijanska država ne bo izročila Slovencev in Hrvatov, ki žive v njej, narodni smrti. Kdor ti pa ubija brata, ta nikdar ne more biti tvoj resničen prijatelj. Končno je dr. Hohnjec navedel posamezne točke iz konvencij, ki so za nas nesprejemljive in celo škodljive.

Za dr. Hohnjecem je spregovoril dr. Grisogono (sam. dem.). V temperamentnem govoru je naslikal razmere v Dalmaciji in na tem ozadju podvrnil ostri strokovni oceni vse pogodbe, ki naj bi jih ratificirali.

Izvajanjem dr. Hohnjeca in dr. Grisogona so se pridružili še govorniki zemljoradnikov in muslimanov.

Nato je bila seja prekinjena. V odmoru so radičevci nagovarjali radikale, da bi glasovanje odložili. Toda radikali na to zahtevo niso pristali in tako je predsednik zopet otvoril sejo, na kateri je spregovoril sklepno besedo dr. Ninčič. Prosil je zopet delegate, da glasujejo za vse konvencije, ker polaga veliko važnost na to, da pokažemo prav z ratificiranjem teh pogodb svojo veliko miroljubnost do največjega in najmočnejšega svojega sosedu. Če sprejmemo te pogodbe, pokažemo, kako veliko važnost polagamo na to, da rešimo vsa vprašanja, ki bi mogla roditi kake spore, ali če že ne sporov, vsaj težkoče med nami in Italijo. Ratifikacija pogodb je torej največje važnosti za našo državo. Za ministrom sta se oglasila k besedi še eksperta dr. Rybač in Avramović ter polemizirala z nekaterimi govorniki. Dr. Rybač je zlasti opozoril na posledice, ki bi mogle nastati za naše ljudi, ki se mnogo selijo, ako ne bi odobrili pogodb o naseljevanju. Mi moramo našim ljudem, ki gredo v tujino in tam žive, nuditi dovolj moralne podpore, tako, da lahko prebivajo v tujini brez ovir in situosti.

Pri glasovanju je bilo oddanih 10 glasov za konvencije, 6 pa proti. Za odobrenje so glasovali radičevci in radikali, proti pa vsa opozicija.

Velik shod dr. Korošca v nekdanji Radičevi trdnjavi.

LJUDSTVO RADIČEVČANI PUSTILO GOVORITI.

Zagreb, 14. junija. (Izv.) V nedeljo popoldne so priredili dr. Korošec, prof. Barić in dr. Janko Šimrak veliko zborovanje HPS pod milim nebom v Lutbregu v varaždinski županiji. Lutbreški okraj se smatra kot najmočnejša Radičeva trdnjava in je bil Radič prvič izvoljen leta 1903. HPS je v tem kraju priredila že več zaupniških sestankov, sedaj pa ji je bilo mogoče prirediti veliko javno zborovanje. Dr. Korošec je v obširnem govoru razložil zgodovinski razvoj slovenske in hrvatske politike od leta 1918 dalje. Slovenska in hrvatska politika je šla v smeri enakopravnosti. Ta smer je bila začrtana v ženevskem paktu leta 1918. Na tej osnovi je g. Stojan Protić izdelal načrt ustave, po katerem bi bila država razdeljena na pokrajine z zakonodajnimi deželimi zbori. Radi pasivne politike Radičeve pa Stojan Protić ni uspel in za njim je prišel Niko Pašić. Pašić je sklenil sporazum z radikali v času, ko je stal nacionalni blok pred razpadom in se je evedelo, da bo izgubil iz rok vlado. Radičeva politika sporazuma pomenja politiko popolne kapitulacije. Naši prijatelji na srbski strani morajo uvideti, da borba proti vladi ni naperjen proti Srbom, ampak pomeni le osiguranje pravic Slovencev in Hrvatov. Centralizem je povzročil sabo upravo in povzročil sabo gospodarsko stanje v vsej državi. Slovenci in Hrvati moramo kot en mošt nastopiti proti taki politiki. Radič sam je postal na tako politiko, toda danes vidimo, da hrvatsko ljudstvo tako politiko zavrača. Slovenci in Hrvati morajo pod isto zastavo korakati z dobromiselnimi Srbi, da se doseže revizija sedanje ustave.

Dr. Janko Šimrak je govoril o korupciji, in o novem zakonu za izenačenje davkov. Stjepan Barić je nato podal rezultate dosedanje politike sporazuma med radikali in radičevci.

V imenu radičevcev je hotel govoriti predsednik radičevske organizacije Križanić, toda kmetje niso hoteli dovoliti, da govori in so mu klicali: »Ali ste pozabili na republiko? Ali ste že zakrili luknjo v Zagrebu, v kateri se je skrival Radič?« Dr. Korošec in Barić sta prosila naj zborovalci dovolijo govoriti, toda kljub temu je moral oditi z govorniškega odra.

Zborovanje je trajalo dve uri in pol. Navdušenje med ljudmi je bilo zelo veliko. Dr. Korošcu so prirejali prisrčne ovacije. Uspehi tega sestanka bodo našli odmeva po vsej varaždinski županiji.

čič. V tem dogovoru je določen dolg naše države v znesku 62.850.000 dolarjev. Plačevanje dolga bo morala prirediti naša država v bonih al pari 1. junija t. l. Tako se bodo k 13 milijardnemu proračunu pridružili novi izdatki, ki bodo bremena, ki teže davkoplačevalce, še bolj povečala.

Veličasten sprejem papeževskega delegata v Newyorku.

Newyork, 14. junija Sprejemu papeževskega delegata kardinala Bonzano in drugih evropskih kardinalov in prelato, ki potujejo na evharistični kongres v Chicago, je prisostvovalo na stotisoče občanov. »Aquitaniji« se je peljal nasproti na svoji jahti newjorski nadškofkardinal Hayes. Gostje so po pozdravu stopili v jahto in se peljali na suho.

Papežev delegat je kardinalov gost, ostali prelatti so se naselili v hotelu Vanderbilt. Ceste, po katerih so se vozili in hodili cerkveni dostojanstveniki, so bile natlačene občanov, ki je tvorilo špalir. Vse mesto je bilo okrašeno v tisočeri belorumenih papežskih zastavah. Kardinal Bonzano je množicam podelil blagoslov.

Konferenca male antante na Bledu.

Belgrad, 14. jun. (Izv.) Ministrstvo za zunanje zadeve sporoča: »Na sestanku ministrov držav male antante, ki bo 17., 18. in 19. junija na Bledu, se bodo medsebojno poučili o miroljubnih prizadevanjih in o konsolidiranju povojnih razmer v vseh smereh, ki se neposredno ali posredno tičejo male antante kot celote ali posameznih držav, ki so v njej združene. Samoposebi umljivo je, da je treba med temi vprašanji predvsem omeniti sestanek Društva narodov in delo, ki gre za tem, da se Svet društva narodov razširi, potem razne politične spremembe, ki so se izvršile po marcu mesecu t. l., in pa razni politični poskusi, ki bi mogli imeti posledice tudi za malo antanto. Končno se bodo ministri med seboj pogovorili o miroljubnih prizadevanjih, ki so jih storili posamezni člani male antante v zadnjem času, da utrdi odnose in zveze s svojimi sosedi.«

Begrad, 14. jun. (Izv.) Za sestanek Male

antante na Bledu delajo tukaj velike priprave. Ze danes je prišlo precej romunskih in grških časnika. Pričakujejo časnika iz večine evropskih držav. Romunski minister Mitileu, ki je bil v volilnem kabinetu generala Avaresca, pride jutri zvečer v Belgrad in odpotuje takoj dalje na Bled. Jutri zvečer se odpelje na Bled tudi dr. Ninčič. Priprave za sestanek vodi šef protokola ministrstva za zunanje zadeve dr. Ika Novaković, ki je davi odpotoval na Bled. Dr. Beneš se pripelje preko Italije v Ljubljano.

Belgrad, 14. junija. (Izv.) Iz Bukarešte poročajo: Romunski zunanji minister g. Mitileu, poslanik kraljevine SHS Čolak-Antić, poslanik češkoslovaške republike g. Kunstelj-Izerski, so podpisali danes dogovor, s katerim je podaljšana obrambna pogodba med našo državo, Romunijo in Češkoslovaško za nadaljno dobo treh let.

—o—

Češki carinski zakon sprejet.

ZAKON O ČEŠKOSLOVAŠKEM URADNIŠTVU IN REORGANIZACIJI KONGRUE.

Praga, 14. junija (Izv.) Po 30 urni seji je zbornica v soboto po noči izglasovala carinski zakon. Pred glasovanjem je ministrski predsednik Černý podal izjavo o pouličnih izgrediv. Predsednik je dejal, da že dejstvo, da je največ ranjenih ravno policistov, zadosti dokazuje, da je policija postopala skrajno previdno in uporabljala orožje samo toliko kolikor je bil v varstvo zakona in svojega lastnega življenja prisiljena.

Komunisti so gnali ves čas med sejo divji krik. Razbijali so poslanske klopi in metali predale in stole po dvorani. Poslanica gospa Kolarik je odlomila od svoje klopi dolgo lato in jo zavijetla proti voditelju agrarcev Stanečku. Drugi poslanci so preprečili udarec. Skupščinska policija je morala opetovano nastopiti.

Toda koalirane stranke so vendar v eni uri odglasovale in načrt je bil sprejet. Za jutri je zopet sklicana skupščina, da razpravlja o zakonu o dohodkih državnih nametščencev in duhovniški kongruji. Načrt temelji na najmodernejši osnovi in ne nudi državnemu uslužbencu samo dobre plače, ampak vsebuje temeljito reformo vsega uradniškega materijalnega položaja. Uradnik bo s tem zakonom dobil primerno odškodnino za svojo odgovorno službo.

Za svobodnemiselnih stranke je kamen spodbite reorganizacija kongrue, ki jo tudi vsebuje ta zakon. Češki narodni socialisti so se ravno vsled tega odstavka tako divje zaglali tudi proti carinskemu zakonu. S tem upajo, da so si tudi proti kongruji zasigurali pomoč komunistov in socialistov.

Praga, 14. junija (Izv.) Praško kovinsko delavstvo bo v znak protesta proti carinskemu zakonu zapustilo delo in se sešlo k ponov-

nemu protestnemu zborovanju na Havličkovem trgu.

Berlin, 14. junija Za borbo proti zaščiti carini in za evropsko zvezo se je osnoval prisetovnega slovesa, med njimi vseučiliški pravljajni komite, ki ga sestavljajo osebe fesorji Irving Fischer, Charles Gide, dr. Maurice Elsas in bivši nizozemski finančni minister dr. Anton van Giju. Komite je izdal tale proglas:

Vzdrževanje carin — protekcionistična politika — pomeni: 1. draginjo, 2. draginja prinaša zmanjšanje kupne zmoglosti, 3. manjša kupna zmoglost pomeni hiranje oddajnega trga, 4. manjša prodaja sil k manjši produkciji, 5. utesnitev produkcije pomeni revščino in bedo.

Vzajemna odprava carin — evropska carinska zveza pomeni: 1. padanje cen, 2. pocenitev vstvarja večjo kupno možnost, 3. večja kupna zmoglost širi oddajni trg, 4. oddajni trg sil k večji produkciji, 5. velika produkcija daje večje blagostanje in bogastvo.

Če nočete, da zginemo v splošni gospodarski anarhiji in se toliko časa bojujemo, da naša blagoslovljena zemlja nastane popoln kaos, v katerem bodo narodi vpirzajali brezkončna pokolja v masah, če tega nočete, se združite v evropsko carinsko zvezo.

Praga, 15. junija (Izv.) Madžarski zastopnik je izjavil češkoslovaški vladi svoje pomisleke proti novemu carinskemu zakonu, ki bo po njegovem mnenju glavna ovira, da se pogajanja za trgovsko pogodbo ne bodo mogla uspešno nadaljevati. Zastopnik zunanjega ministra je madžarskemu poslaniku zatrdil, da je Češkoslovaška slejkoprej pripravljena nadaljevati pogajanja in bo carinski zakon le osnova za dogovorjene izpremembe.

Brazilija in Društvo narodov.

Zeneva, 14. junija. (Izv.) Generalno tajništvo Društva narodov je prejelo sporočilo zunanjega ministra braziljanske vlade, v katerem sporoča, da je Brazilija sklenila izstopiti iz Društva narodov. Po členu 1. statuta je smatrati to izjavo kot prednaznailo, gotovo pa je, da se Brazilija septembarskega zborovanja ne bo več udeležila.

NAPADALKA NA MUSSOLINIJA JE POSKUSILA SAMOMOR

Rim, 14. junija. (Izv.) Listi poročajo, da je Angležinja Gibbson, ki je izvedla revolverski atentat na Mussolinija, poskusila izvršiti samomor v zaporu. S kladivom si je zadala več udarcev po glavi in je težko, vendar ne smrtno nevarno poškodovana.

30 LETNICA BREZZIČNEGA BRZOJAVA.

Bologna, 14. junija. (Izv.) Ob 30 letnici, odkar je bil izdan prvi patent za brezzični telegrafijo na izumitelja Marconija, so se vršile v Bologni velike slavnosti, katerih se je udeležila vlada in zastopniki kulturnih društev.

ROFARSKI NAPAD NA AVTO.

Pariz, 14. junija. (Izv.) Iz Aten poročajo da so roparji napadli avto, ki je vozil 15 milijonov drahem. Med orožništvom in roparji se je vnela velika bitka v kateri so bili ubiti 3 orožniki in 3 nastavljenici narodne banke.

NEURJE.

Linz, 14. junija. (Izv.) V velikem delu Zgornje Avstrije je divjala velika nevihta, spremljana s silovitim viharjem. Na več krajih se je utrgal oblak, na solnograško-bavarski meji pa je padala silna toča, ki je napravila na poljih obilo škoda.

UGOTOVITEV NAŠEGA DOLGA V AMERIKI.

Belgrad, 14. junija. (Izv.) Narodni skupščini je vlada predložila zakonski načrt o dogovoru med nami in Združenimi državami glede odplačevanja našega dolga Ameriki. Ta odgovor je v imenu naše države podpisal 3. maja naš londonski poslanik dr. Giuri-

Razgalili ste se!

»Jutro« hoče zabrisati vtis, da je od dr. Kulovca obelodaneno pismo dr. Zerjave Ninčiču razgalilo pred vso pošteno jugoslovansko javnostjo metodo političnega boja SDS — metodo denuncijantstva! Hlasta in opleta, zavija in besni, potvarja in psuje na levo in desno. In sedaj, ko vidi, da je pečat denuncijantstva neizbrisen, se povzpne tako daleč, da to metodo celo zagovarja! »Ko je bil dr. Zerjav aktiven minister, je vršil svojo dolžnost kot član vlade in narodni poslanec doznal iz Poruhja, da neki diplomatski uradnik vsled svojega zasebnega političnega mišljenja ... ne more dati dovolj garancij za potrebno objektivnost!« Stavek, ki ga more zapisati samo »Jutro«, glasilo SDS!

Aktivni minister kot član vlade vrši torej po »Jutrovih« nazorih dolžnost, da prestavlja uradnika samo radi njegovega zasebnega političnega mišljenja! Dolžnost aktivnega ministra katerekoli vlade bi torej po »Jutru« bila — denunciranje vsega uradništva, ki ne pripada njegovi stranki! Dolžnost aktivnega ministra n. pr. iz SDS bi bila, da takoj sestavi proskripcijsko listo vseh uradnikov, ki niso SDS?! In to piše tisto »Jutro«, ki polni stolpce dan za dnevom, da se SDS bori za stalnost uradništva, za njegovo moralno neodvisnost, tisto »Jutro«, ki kleveta in kleveta nasprotnike, da prestavlja uradnike, tisto »Jutro«, ki ima kader svoje stranke ravno v uradništvu! Kje je še mogoč inteligentni slovenski uradnik, ki se ne bi z gnusom obrnil od take »morale«, uradnik, ki bi pristal na to, da je dolžnost aktivnega ministra in člana vlade, da preganja uradnika, ki se mu slepo ne pokori?!

Kje ima »Jutro« legitimacijo pisariti, da državni uradnik vsled svojega zasebnega političnega prepričanja ne more dati dovolj garancij za potrebno objektivnost? Ali ni to nekvalificiran, do skrajnosti ogaben napad na celokupno uradništvo? Ali naj sodnik, upravni uradnik, profesor bo brez vsakega zasebnega političnega prepričanja, da bo dal garancijo za objektivnost? Ali pa je legitimacija, da je uradnik nepristranski in vrši svoje zakonite dolžnosti ter ne zagreši nobene nepravilnosti, samo v tem, da je pristaš SDS? To je naravnost barbarski nazor, popolnoma brezmoren nazor, ki ruši vsako objektivnost, se protivi ustavi, ruši moralno podlago države in njene uprave, to je res »boljševizacija« države! In to zagovarja »Jutro« — organ »demokratske« stranke! Državni interesi zahteva, da se odstrani uradnik, ki ni pristaš SDS! Nepristaš SDS kvari vtis potrebne objektivnosti! In če se taka premostitev nasvetuje, se to vrši v »taktini« in »zmerini« obliki! In »Jutro« še hinavsko zavija oči, da so Slovenci v tako malem številu zastopani v resoru zunanjih del, ko je bil izmed teh »redkih Slovencev« v znanjem ministrstvu dr. Barle ravno po prizadevanju načelnika SDS odstranjen! Nekaj v upravi ni bilo prav — trdi »Jutro«. Kaj?! Edino to, da so v njej še uradniki, ki nočejo pred SDS na kolena! In razkritje »Slovenca« je po »Jutru« — brez podlage!

Dvomimo, da bi se dali še v kakem listu na svetu obelodaniti in prakticirati enaki nazori. In »Jutro« naj še govori o morali, poštenosti, demokratizmu, uradniški neodvisnosti in stalnosti? In »Jutro« naj se povzpne še kdaj do tribune šibanja denuncijantov? In slovensko uradništvo — uradništvo — kader SDS? Od njega zahteva odločno besedo vsa poštena naša javnost!

POVRATEK KRALJA V BELGRAD.

Belgrad, 14. junija. (Izv.) Danes dopoldne ob 11 je prispel v Belgrad iz Topole Nj. Vel. kralj. Kakor smo izvedeli, bo kralj odpotoval prav kmalu na Bled.

KDO JE G. GOZDANOVIČ?

Zagreb, 14. junija. (Izv.) V ljubljanskem »Jutru« in zagrebški »Riječ« je naglašeno, da je župnik Gozdanović Pavle iz Sv. Nedelje, ki je govoril na shodu Svetozara Pribičevića v Metliki, nastopil kot zastopnik vseh grško-katoliških prebivalcev in duhovnikov v Žumberku. V resnici je g. Gozdanović popolnoma osamljen kot pristaš SDS. Za Gozdanovičem ne stoji od žumberškega duhovništva noben. Za njim stoji le nekoliko ljudi iz Sv. Nedelje.

ZNAČILNE IZPREMEMBE.

Osje, 14. junija. (Izv.) Širijo vesti, da bo izmenjan osješki veliki župan Gajić in bo mesto njega imenovan osješki radikal Božić. Te vesti se komentirajo kot dokaz postopnega nazadovanja radičevcev na Hrvaškem.

NETTUNSKJE KONVENCIJE

Belgrad, 14. junija. (Izv.) Danes dopoldne se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri se je ponovno razpravljalo o vprašanju nettunskih konvencij. Razprave še niso dokončali. Radičević, posebno dr. Krajač, se nekaj upirajo, vendar je pritisk s strani Italije tako velik, da bodo morale biti konvencije še ta teden predložene narodni skupščini in sprejete.

NAŠ POSLANIK V VARŠAVI.

Za poslanika v Varšavi je imenovan Branko Lazarević, dosedanji poslanik v Tiranu. Za poslanika v Angori pa je imenovan Tihomir Popović.

Impozanten shod Davidovičeve demokratske stranke.

VOJA MARINKOVIĆ DEMANTIRA VESTI O POGAJANJH Z RADIKALI.

Belgrad, 14. junija. (Izv.) Včeraj se je vršil v Petrovcu pri Požarevcu velik shod demokratske stranke, kateremu so prisostvovali tudi drugi predstavniki poštenih opozicijskih strank. V imenu Jugosl. kluba je bil navzočen posl. Smodej. Shod je bil zelo lep. Po poročilih belgrajskih listov je bilo na njem do 5000 ljudi. Ljuba Davidović je v dolgem govoru podal sliko sedanjega političnega položaja, borbe proti korupciji in sedanje velike gospodarske krize, za katero nosi v veliki meri odgovornost današnja vlada. Odločno je pobil vse vesti, da bi demokracija mislila na kak vstop v sedanjo vlado in je izrazil mnenje, da bo sedanja vlada v najkrajšem času prisiljena odstopiti ter prepustiti mesto ljudem, ki imajo v resnici skrb in srce za ljudstvo. Za njim sta nastopila posl. Angjelinović in Smodej, ki je poročal o borbi slovenskega naroda proti vsem, ki bi radi na račun delavnega ljudstva živeli in bogateli. Nato sta govorila še dr.

Behmen in dr. Voja Marinković. Slednji je zelo ostro obsodil postopanje nekaterih ministrov v skupščini, ki rušijo ugled narodnega zastopstva. Voja Marinković je bil v vseh svojih izjavah zelo oster in je končno tudi sam pobil vse glasove o pogajanjih med demokrati in radikali glede vstopa demokratov v vlado.

O tem shodu v Belgradu veliko govore. »Vreme« piše: »O večerašnjih dogodkih v narodni skupščini politiki precej razpravljajo. Nekateri ugledni opozicijski listi mislijo, da so govorniki na shodu v Petrovcu baš glede na dogodke na zadnjih sejah narodne skupščine postavili velik jez med vladno večino in pa opozicijo, dasi je vse kazalo, da so se duhovi v narodni skupščini zadnji čas nekoliko pomirili. Nekateri listi gredo še celo tako daleč, da dolže ministra Pucija, da je on pokvaril to pomirjenje s svojim ostrim nastopom proti opoziciji v razgovoru o interpelaciji radi gospodarske krize v državi.

pustiti zbornico in izdajati odredbe z zakonsko veljavo, kadar zbornica ne posluje. Končno smatra minister, da je izprememba volivnega reda neizogibna.

Beleške

△ Razlika med pojmom dialekt in knjižni jezik je tolika in takega značaja, da mora biti pač zelo zaostal klerikalec, ki bi verjel, da je dr. Zerjav ne pozna. Tako piše »Jutro«: — Mi ne dvomimo prav nič, da g. Zerjav to razliko pozna, kakor tudi prav nič ne dvomimo, da jo pozna »Jutro«. Toda drugo je, neko stvar poznati, a drugo, jo priznati. »Jutro« vsaj te razlike ni priznavalo, ko je vedno pisarilo le o slovenskem dialektu (narečju). Lahko mu poslužimo z nešteti citati iz njegovih letnikov, če si to želi. Sicer pa je »Jutro« že zdavnaj dejansko po svojih stolpcih slovenski jezik premrevarilo v dialekt s svojim shvačanjem, diranjem, prozivanjem, granicami, srezji, uputami itd. — v dialekt, ki ga noben Slovenec ne govori, naj bo še tako zaostal ali pa napreden.

△ Svojo moralo misli »Jutro«, da pokaže s tem, če nasprotnika prav krepko opsuje in okleveta. Tako piše o nas: »Lani so s slastjo razširjali klevete in obrekovanja, ki jih je pisal njih zaveznik Momčilo Ninčič v belgrajskem »Radikalu« proti dr. Zerjavu, a niti z besedico niso omenili, da je bil ta obrekovalec pred nekaj dnevi za svoje klevete obsojen na tri mesece zapore. Tudi tokrat bodo molčali ali se pa prav cinčno izgovarjali.« — Konstatiramo prvič, da Momčilo Ivanić ni naš zaveznik, drugič, da nismo prav nič razširjali njegovih »klevet in obrekovanja«, ker sicer bi bil g. Zerjav gotovo tudi nas tožil, tretjič pa konstatiramo, da smo poročali o obsodbi g. Ivanića takoj isti dan, ko se je izvršila, v naši številki od 10. junija. Konstatiramo le ta suha dejstva brez nadaljnega komentarja. Če pa bi se hoteli poslužiti »Jutrovega« moralnega leksikona (v dialektu seveda), bi morali pripisati k temu označbo: grda lumparija; dvakrat podčrtano in debelo tiskano.

△ Dr. Subotičeve duhovitosti. Med drugimi neslanostmi, ki smo jih slišali na »veličastnem zborovanju« radikalne stranke, je izustil podpredsednik narodne skupščine, dr. Subotić, tudi eno, ki je Slovenci ne moremo mirno vtakniti v žep. Po njegovi sijajni »analogiji« med Pašićem in Crispim, ki je napravila nekoliko mučen vtis, ker ni hotel imenovati otroka s pravim imenom (Rade), je privlekel za lase defraudanta Rudolfa Korošca, ki je baje pri nekem finančnem oblatvu v Srbiji poveril 200.000 Din. Dr. Subotić je rekel, da so ga prijeli v tistih dnevih, ko je opozicija v Ljubljani zborovala proti korupciji, in da Srbi v svojem gentlemanstvu radi Rudolfa Korošca niso obdolžili nepoštenosti vsega slovenskega ljudstva. Neovrgljiva, stenografski zabeležena resnica pa je, da na ljubljanskem shodu niti eden govornik ni dolžil nepoštenosti srbskega ljudstva, marveč le posameznike. Tu se je poslužil visok parlamentarni funkcionar sofizma, ki mu ga Slovenci ne moremo odpustiti. Še bolj neokusna pa je bilo njegova šaljivo vpletena pripomba, iz katere je mogel indiferenten ali vseskozi neinformirani poslušalec dobiti vtis, kakor da sta si dr. Anton Korošec in defraudant Rudolf Korošec nekako — v sorodstvu. — Tudi njegova špekulacija na »protiklerikalne« instinkte je bila čisto ponesrečena. Če ne pozna cerkvenega kanona (ki gotovo ni bil sestavljen po osvobojenju), ki predvideva le molitev za katoliške vladarje, je to njegova stvar, neokusno in absurdno pa je, očitati slovenskim škofom in duhovščini nelojalnost napram manom k. r. a. Petra Osvoboditelja. In v katerem »Koroščevem listu« je dr. Subotić bral, »da za pokojnega velikega borca kralja Petra v nebesih ni prostora, ker je tam Franjo Josip?!« Ali je dostojno za podpredsednika Narodne skupščine operirati s takimi izmišljotinami, ki vrh tega tudi dovtpne niso, ampak le skrajno neokusne?

△ Demokrati v vladi — demokrati v opoziciji in ravna linija. Pribičevićeva »Riječ« navaja nettunsko konvencijo. Belgrajski »Balkan« jo tolaži, da so te konvencije bile rojene ravno v dobi, ko je gospoda okoli »Riječ« bila na vladi in je ravno ta gospoda imela delo z njimi, sedaj pa vpije: država in nacija sta v nevarnosti. Te konvencije so bile dvakrat na seji ministrskega sveta vlade Narodnega bloka, so bile predmet specialnih konferenc v kabinetu dr. Ninčiča in tem konferencam so prisostvovali poleg dr. Ninčiča in dr. Ribafa, gospodje Pribičević, Grisogono in Zerjav. — Opetovano smo že povdarili, da gre SDS dosledno po kolovozih g. Radića, le da ni toliko odkritosrčna kot Radić, da bi priznala, da je tudi njen program: doslednost je nemumnost! —

△ Janez Pucelj in Angleži. Belgrajski anglešč. dopisnik »Manchester Guardian Weekly« poroča o naši stalni politični nestalnosti: »Vas zgrajeni na obronku delujočega vulkana, bi bila velika stabilnost napram političnemu sporazumu, osnovanem na Radičevem molku.« Janez Pucelj pa izjavlja v listih, da je ravno RR vlada tako trdna, da so izključene vsake spremembe, in da bi celo značilni napad na to koalicijsko napad na državo samo. Čutimo prijetno dolžnost, da samo ugotovimo, da imata angleški list in Janez Pucelj o naši politiki diametralno nasprotna mnenja...

△ Samouprava proti Radičevcem. »Samoupravac« trdi, da je zahteva »Domac« in Radića, da odleti iz vlade g. Nikić, neopravičena, ker sporazum med radikali in HSS ni strankarsko-politične narave, ampak sta se obe stranki znašle v delu za rešitev problemov. Akreditirani predstavniki tega »delca« so našli odobrenje na obeh straneh. Vsa vprašanja, tako se je reklo, se bodo reševala v duhu medsebojnega pooblastila in lojalnosti. V tem pogledu je dala radikalna stranka vse, kar je mogla dati in vse zahteve HSS je sprejela iskreno in imela vedno pred očmi le izvedbo političnega programa. V HSS pa se je začelo drugo gibanje in stranka je posvečevala več pozornosti strankarskim kakor splošnim političnim interesom. Prepadi kolebanja, napadi šefa HSS na ugledne radikale, so začeli »pobuno« v sporazumu. Šef HSS je proti akreditiranim voditeljem sporazuma in njemu so druga vprašanja več kot pa njegova izvedba. Nikić in Šuperina pa delata na izvedbi sporazuma. In pri tem žrtvujeta i strankarsko disciplino. S strankarskega stališča se to lahko obsoja, a z objektivnega, političnega pa nel Radikalna stranka torej ne more žrtvovati najiskrenejših prijateljev sporazuma, ker bi to bilo politično nemoralno in bi bil to udarec za sporazum. Torej ljudi, ki izvajajo sporazum, ni mogoče žrtvovati... Človek ne ve, kaj bi bolj pomiloval: ali pisanje »Domac« ali »Samoupravac«? Na vsak način pa se ni čuditi, če ta sporazum nikamor »napreje« ne pride in je njegova politična stalnost postala nestalna.

Ženski svet

ZENSKJE SLUŠATELJICE NA PRUSKIH VISOKIH ŠOLAH.

Berlinska »Die Frau« prinaša zanimiv pregled o ženskem študiju na dvanajstih pruskih univerzah, iz katerega posnemamo: V poletnem semestru 1925. l. je študiralo na teh univerzah vsega skupaj 3639 žensk nasproti 27.747 dijakom. Po veri je bilo 1989 protestantk, 1153 katoličank, 340 židinj, 16 drugih veroizpovedi, 34 brez konfesije, 107 brez označbe vere. Po starosti je bilo 3208 dijakinj od 18- do 30letnih, 431 dijakinj pa mlajših odnosno starejših. Inozemk je bilo med dijakinjami 271 (inozemskih dijakov je bilo 1842), od teh 93 z nemškim maternim jezikom; iz slovenskih dežela je bilo: iz Bolgarije 52, Jugoslavije 8, Češkoslovaške 10, Rusije 38 in Poljske 37. Kar se tiče fakultet, so katoliške bogoslovne fakultete edine, na katerih ni ženskih slušateljic. Pač pa je nekaj filozofinj (20), ki študirajo kot postranski predmet katoliško bogoslovje. Na protestantskih bogoslovnih fakultetah je 30 slušateljic nasproti 921 sluščateljem (zanimivo je, da štejejo tudi katoliške fakultete prav toliko sluščateljev, to je 920); na modroslovnih fakultetah študira 20 sluščateljic protestantsko bogoslovje kot glavno, 80 sluščateljic pa kot postransko stroko. Na ostalih fakultetah študira: na juridičnih 137; na pravo- in državnoznanstvenih 146; na gospodarskih in socioloških 353; na medicinskih 619; na modroslovnih 1957; na matematično-prirodoslovnih 259 ženskih sluščateljic. — Na štirih pruskih tehnikah je bilo 80 sluščateljic (nasproti 7668 dijakom), med temi 13 inozemk; od teh odpade po veri 47 na protestantsko, 18 na katoliško, 7 na židovsko veroizpoved. — Na obeh pruskih poljedelskih visokih šolah je študiralo poleg 1204 dijakov samo 23 dijakinj, od tega 8 protestantkinj, 10 katoličank in 5 židinj. — Na obeh pruskih trgovskih akademijah je bilo 269 dijakinj (nasproti 1779 dijakom), na medicinski akademiji v Düsseldorfu 6 (dijakov 44), od tega 1 protestantinja in 4 katoličanke, na obeh živinovozdravniških visokih šolah samo 1 sluščateljica, na obeh gozdarskih visokih šolah in na rudarski akademiji v Clausthalu ni bilo nobene sluščateljice.

Podpirajte naše diake.

Denuncijanti na prangerju.*

Telefonsko poročilo iz Belgrada.

Belgrad, 14. junija 1926.

Izjava.

Izjavljam, da je faksimile, kakor ga prinaša nedeljsko „Jutro“, falzifikat prvotnega teksta. Dr. Franc Kulovec.

Pismo, ki sem ga pred nekoliko dnevi priobčil v »Slovenec« kot nov prinos k popolnejši karakterizaciji političnih metod dr. Zerjava, je, kakor vsi znaki kažejo, zadelo v živo. Še do danes se našemu laži-liberalizmu niso pomirili živci. Besni in kriči, obenem pa išče pota in stezice, kako bi bistvo cele stvari zabrisal in prikazal težo očitkov v čisto drugi luči. Operirati so začeli s tem, češ da je pismo falzifikat. Falzifikat?! Kaj je falzifikat? Ali je mar tudi kazenska premestitev dr. Barleta iz Düsseldorfa v Belgrad, ki se je izvršila na podlagi tega pisma, falzifikat? Odgovorite, g. moralisti okoli »Jutra«, jasno in določno! Še boljše, ali celo najboljšje je: priobčite celotni original dr. Zerjavovega pisma in stvar je definitivno rešena. Jaz imam žalibog v rokah samo prepis in ta prepis se popolnoma zлага s pismom, priobčenim v »Slovenec« in ta prepis se žalibog tudi do pičice sklada z dejstvom, da je bil dr. Barle edinoletni vladar dr. Zerjavove denunciacije, — samo radi neresničnosti, izmišljene, in iz strankarske strasti diktirane denunciacije dr. Zerjava kazensko premeščen. Ali naj za to suho, denuncijatorsko dejstvo pokličemo za pričo celo vrsto priči iz zunanega ministristva? Ali naj za to politično značilno orožje dr. Zerjava priča dr. Ninčič? Ali ni to sam potrdil s svojim podpisom na koncu pisma? Ali naj morda za pričo pokličemo pomočnika zunanega ministristva, g. Markovića, ki ne bo mogel prav nič oklevati, da ne bi isto in še malo več povedal?

Bistvo stvari je v denunciaciji, ki jo obsega dr. Zerjavovo pismo. Preko tega vam ne bo pomagalo prav nobeno zavijanje, niti klevetanje, še manj seveda besnenje. Pismo govori zgovorno in nazorno, da so vaše politične metode proti uradništvu denunciacija, podtikanje in politično nasilstvo. To je bilo znano, to je na stotine poštenih, marljivih, v državnem oziru popolnoma zanesljivih uradnikov žalibog na svojih plečih brdko občutilo. To pismo šefa SDS je samo še zgodovinski, dokumentarni dokaz, tudi za slepega in gluhega, da je res tako. Kaj se bomo čudili, če so metali brez srca in brez duše stotine učiteljev, političnih in drugih upravnih uradnikov z mesta v mesto, če so jih odpuščali in penzionirali, če smatra sam načelnik stranke, da se sklada z njegovo vestjo in njegovim etičnim pojmovanjem, če s pavšalno, nedokazano in stvarno neresnično denunciacijo, nastopi proti poštenemu, vestnemu, in v vsakem oziru korektnemu uradniku in mu obenem z denunciacijo izpodkoplje karijero za celo življenje. Ali je morda to falzifikat? Preberite, kaj je napisal dr. Ninčič na koncu dr. Zerjavovega pisma! Ali hočete morda z vpitjem bistvo stvari zabrisati! Ne bo se vam to posrečilo. Ta sramotni dokument vam bo sledil za petami in nobena sila na svetu — tudi nobeno sodišče na svetu — vam ne bo moglo in tudi ne bo smelo zbrisati žiga denuncijatorstva. Denuncirali ste poštenega uradnika. To ni falzifikat, to je dejstvo, to je v pismu, za to je več priči v ministristvu, za ta dokument sramote je najzgovornejša priča žrtev izmed uradništva zunanega ministristva.

Zakaj se »Jutro« v to poglavje ne spu-

*) Pričujoče pojasnilo je g. narodni poslanec dr. Franc Kulovec napisal že 18. junija v Belgradu, predno je dobil v roke nedeljsko »Jutro«. — Na »Jutrove« nedeljske objave je dr. Kulovec za enkrat telefonično poslal izjavo, ki jo priobčujemo zgoraj. Op. ur.

Shodi SLS

Rajhenburg. V nedeljo 6. t. m. se je vršil pri nas zelo dobro obiskan shod SLS, katerega je predsedoval načelnik naših organizacij J. Radej. Poslanec J. Škoberne je poročal o političnem položaju, poslanec Vlad. Pušenjak o carinski politiki, drž. proračunu, boju proti korupciji in o novem davčnem zakonu, ki je v obliki, kakor je predloženo, za Slovenijo nesprejemljivo. Z obljubo, da bodo volivci vztrajali v boju za dosego pravice, je predsednik zaključil dobro uspeši shod.

Napredovanje Maribora v zdravstvenem oziru.

Protituberkulozna liga v Mariboru je že začela dvigati paviljon za notranje bolezni za eno nadstropje višje. V tem tretjem nadstropju bo oddelek za kakih 30—40 opasno tuberkuloznih. Ti prostori za lečenje pljučnih bolezni bodo moderno opremljeni in predvsem urejeni za solnčne kopeli, ki so se izkazale doslej kot najbolj uspešno sredstvo za zdravljenje tuberkuloze.

Zidava tretjega nadstropja bo stala precej višje vsote, katere je nabral primarij docent g. dr. Matko pri usmiljenih in darežljivih ljudeh. Od tega pod imenom Protituberkulozne lige nabranega fonda bo še naibzj preostalo toliko, da bo lahko vod-

šča? Zakaj o tem slavnem činu dr. Zerjava tako sramežljivo molči? Zakaj o bistvu stvari, ki je ravno v tem poglavju, ne piše? Tukaj imate široko polje za filozofsko razglabljanje o denunciacijah, o ubogi pari uradništva in o »modernih« političnih metodah, ki jih odkriva dr. Zerjavovo pismo.

Pa preidimo k rešilni bilki, ki se zanjo »Jutro« bolj poganja nego potapljaajoči se na širokem morju. »Jutro« hoče naslikati, češ da oni pasus v dr. Zerjavovem pismu o »domaćem slovenačkem dialektu« ni točno reproducirano, da je tukaj falzifikat. Tukaj naj bi bil falzifikat in tukaj naj bi bilo nekaj sramotnega za dr. Zerjava? Ali ne bi bilo ravno častno, za dr. Zerjava in njegovo družbo, če bi morda prepisovalec ravno v tej stvari korigiral prvotno pismo in postavil one besede, namesto besede o slovenskem jeziku? Ali ne bi bilo to samo v duhu programa dr. Zerjava in njegovih ilegalnih Jugoslovancev? Od kdaj pa priznava on poseben slovenski narod s posebnim slovenskim jezikom? Ali niso oni za en edinstveni narod, ki more imeti samo en edinstveni književni jezik? Ali ni to temeljna in bistvena točka v programu SDS? Če je en sam narod in logično en sam jezik, ali ni potem naravno slovenski jezik po načelih teh ljudi samo dialekt? Človek bi pričakoval malo značajnosti in načelnosti tudi pri teh ljudeh, obenem pa tudi toliko korajžje, da bi vsaj svoj program spoštovali.

Zakaj se torej oprijemljejo za to zanje čisto postransko točko v dr. Zerjavovem pismu? Mi vprašamo: Zakaj in iz katerih razlogov naj bi bil prepisovalec falzificiral ravno ono mesto, ki naj bi bilo za »Jutro« še edino rešilno? Kakšen pomen naj bi tak falzifikat imel za prepisovalca in za prizadetega? Pojasnite nam še to modrost!

Priobčite celotno originalno pismo, kakor smo mi priobčili prepis originalnega pisma! Naš prepis so vpričo mene primerjali z originalom in priče imamo za to, ki bodo potrdile, da se prepis strinja z originalom. Napravite javnosti uslugo in objavite celotni original. To potrebujemo; pravi celotni pristni original. Dr. Zerjavu bomo dali potem pred sodiščem priliko, da dokazuje tam svojo teorijo protidržavnosti, separatizma in anacionalnosti nekaterih Slovencev. Naj dr. Zerjav enkrat svoje teorije zagovarja tudi pred sodiščem. Objavite celotni original, napravite nam to uslugo! Dr. Ninčič se brani, da bi ga dal na razpolago, uvedel je le disciplinarno preiskavo, ki naj dožene »kdo je izdal prepis pisma« (Besede v narekovanju smo vzeli iz ministrske naredbe). On že ve, zakaj tega noče storiti. Zato je nam ostal še edini up, da pride z originalom na dan g. dr. Zerjav, seveda s pravim, celotnim pristnim originalom, na katerem se blesti tudi dr. Ninčičeva državniška opomba.

H koncu samo sledečo opombo: Pismo, ki sem ga priobčil, govori samo po sebi tako mogočno, da tega glas vse »Jutrovo« vpitje o falzifikatih ne more in ne bo moglo nikdar prevpiiti. Pravzaprav tudi meni ne bi bilo treba več govoriti, ker jaz ne morem več povedati nego suha dejstva dr. Zerjavovega pisma. Razumljivo pa mi je obupno zvijanje liberalne žurnalistike. Jasno mi je, da nikomur ni lahko prenašati očitek denunciacije, posebno ne, če je ta očitek dokazan.

Dr. Fr. Kulovec.

stvo mariborske bolnišnice pozidalo še eno nadstropje nad izolirnico ali nad katerim drugim oddelkom in tako razširila že davno premajhno bolnico za nekaj sob.

Ko že govorimo o napredovanju Maribora v zdravstvenem oziru, moramo še enkrat poudariti, da dobi naše mesto v kratkem še enega specialista za očesne in ušesne bolezni. Proti naselitvi tega gospoda nimamo prav nič, a čudno se nam zdi, da pride ravno on, ki je bil imenovan za primarij-akulista na bolnico v Murski Soboti. Ravno ta bolnišnica bi krvavo rabila specialista za oči, ker je po Prekmurju tako močno razširjen trahom, a morajo vsi ti nesrečneži iskati pomoči na mariborskem itak veliko premajhnem okulističnem oddelku.

Izkušena okulista bi Prekmurci nosili na rokah, ker če katera pokrajina, tako rabi gotovo Prekmurje očesnega specialista.

Da se je zgoraj omenjeni in v Maribor namer-

F. Z.

Pridobivate novih naročnikov!

Kaj se godi doma

Iz Prigorice.

Četudi je bil zadnji požar za mnoge vaščane v prvem hipu tako grozen udarec, da se skoro niso mogli dvigniti, vendar so se v par dnevih pomirili in takoj so šli na delo. Najprvo je bilo treba stavbenega lesa za streho, opeke, apna itd. Vse je šlo še nekaj po sreči. Opeka se je dobila na opekarni v Ribnici, apno v Dol. Lazih pri g. Grebencu; trame pa pri trgovcih, ker je sveže trame težko spravljati na že malo zrahljan zid. Pa tudi pomoči smo dobili hvala Bogu in dobrim ljudem. Knez Aueršperg je osebo prišel na pogorišče in razdelil 25.000 Din podpore v lesu ali v denarju, kakor je posameznik raje hotel. Grajščak g. Rudež iz Ribnice nam je dal lepah desak do 25 kub. metrov in še druge lesene robe. Grajščak g. Kosler iz Ortnika vagon desak in okroglega lesa. G. Kajfež iz Kočevja in Lesna industrija nam pošlje večjo množino rezanega lesa, društvo Ribnica je takoj drugi dan nesrečo poslala večjo množino desak. Isto firme: Ilc, Tschinkel, Češarek, Kaplan. Drugi pa seno in slamo. Bog povrni vsem dobrotnikom! Občudovanja vredna pa je naklonjenost, ki jo nam izkazujejo naši sosedje iz ribniške fars. Darovanje v cerkvi v Ribnici je dalo 3682 Din, a županstvo je po trgu nabralo 4580 Din pa še nekaj obleke in hrane. Sosedna vas Otavice je prodala seno vaše parcele in skupno z darovi vaščanov darovala vso vsoto 790 Din za naše nesrečne Prigorčane. Z vozniki pa so ribniške in domače vase tako požrtovvalne, da so naši pogoreli ginjeni do solz, ko se jim pripelje po 10 voz lesa ali peska, ko jih še prosili niso. Še je idealne bratske ljubezni v našem narodu! Čast Bogu! Dobro je vplivalo, ko je veliki župan dr. Baltič z Okrajnim glavarjem g. dr. Logarjem takoj prihitel na pogorišče in tudi že poslal obljubljeno pomoč. Tudi zavarovalnice, posebno Vzajemna, so takoj cenile in izplačale škodo. Zal, da so zavarovalne vsote premajhne. Ni zameriti kmetu, ker revež mora vedno odrajtovati, a prejme pa tako silno malo. Pri ogromni škodi pač so reveži še potrebni podpore, za kar odbor, ki je vedno na delu, iskreno ponovno prosi vso našo javnost.

Poziv.

V noči dne 1. junija je požar upepelil vsa Prigorica, občina Dolenjave, okraj Kočevje. Zgorelo je 80 hiš, vsa gospodarska poslopja, gospodarske potrebštine, živež itd. Brez strehe in brez premoženja je valed tega 166 oseb. Po nesreči prizadeti prebivalci vasi Prigorica so torej v skrajni bedi in si po svoji lastni moči ne morejo pomagati, za kar jim je treba pomoči od drugod. Da se jim olajša beda, razpisujem s tem nabiranje milih darov v celem območju ljubljanske oblasti. Darovi se sprejemajo v Ljubljani pri velikem županu ljubljanske oblasti in pri mestnem magistratu, na deželi pa pri vseh okrajnih glavarjih in pri oblastih, katere bodo ti določili.

Veliki župan: Dr. Baltič s. r.

Urednik Kemperle o rošče.

Gorica, 14. junija. (Izv.) Danes dopoldne se je vršila pred goriskim sodiščem ponovna razprava proti Leopoldu Kemperle, odgovornemu uredniku »Goriške straže«, ki je bila na zahtevo zagovornikovo, da preskrbi potrebni dokazni material, preložena za osem dni. »Goriška straža« je bila tožena radi članka »Ob pravem času in na pravem mestu«, ki temelji na govoru poslanca Besednjaka v rimskem parlamentu o preganjanju slovenskega jezika iz ljudskih šol. Članek končuje s pozivom na starše, naj sami uče otroke slovenskega jezika doma. Državni pravdnik je tožil radi škrujanja ljudstva k uporabi proti izvajanju školskih zakonov in je v svojem govoru zahteval obsodbo na 6 mesecev in 100 lir denarne globe. Zagovornik dr. Stechinna, ki je po svojem mišljenju republikanec, je v temeljitom govoru izpodbil izvajanja državnega pravdnika in dosegel, da je bil urednik g. Kemperle oproščen. Vsi navzoči, poslanec Besednjak in več poslušalcev z dežele, so zagovorniku in obtožencu iskreno čestitali.

Konec osebne svobode naših bratov pod Italijo.

Fašistovski režim se ne zadovoljuje z izjavami slovanskih državnih uradnikov in učiteljev, da niso več člani cerkvenih bratovščin kakor Goriške Mohorjeve družbe, ni mu zadosti, da sledi vsakemu koraku državnega uradnika tudi v zasebnem življenju, ampak hoče vedeti, kaj delajo njegovi sinovi in hčerke in kako se vzgajajo.

Prvi dober zgled o najčistejšem fašistovskem in državni koristnem delovanju je moral seveda dati prvi nadzornik sodnih dvoran, v katerih se žmijo v trobojnem okviru besede »La legge è uguale per tutti« (Zakon je za vse enak), generalni državni pravdnik v Trstu. G. Facchinetti je naši javnosti znan po svojem poročilu o poslovanju justice na Primorskem v l. 1925. V tem poročilu je zbral vse najduhovitejše medklince med Besednjakovim govorom v rimskem parlamentu o školskem vprašanju kakor: »Italija ni federativna država, ni zmes raznih plemen različnih jezikov, Italija je edinstvena država... Slovanska narodna manjšina naj bo zadovoljna, da sploh more ostati v naši zemlji, da jo je mati Italija objela z razprostrtimi rokami... Enake pravice (!), enake dolžnosti... Umetni irendentizem na Goriškem se je skril pod plašč komunizma ali narobe... Slovani naj pazijo, v rokah imam zakone!»

In »La legge è uguale per tutti«. Ta tabla stoji še v sodnih dvoranah; če jo kdo malo zasuka na levo ali desno ali celo postavi na glavo, ne izpremeni nič na tem dejstvu. Ves svet ve, da je ostala v dvorani.

Varuh te tabele državni pravdnik g. Facchinetti je torej povabil k sebi vse slovenske sodnike in sodne uradnike, ki jih lahko sešteješ na prste, vsakega posebej in ga vprašal: »Kje študirajo vaši sinovi? V Jugoslaviji, kaj ne? To ne gre, glejte, da stvar uredite!« Drugač spet je vprašal visoki predstojnik: »In Vaši?« »Ekscelexca, mali so še, v slovensko šolo pri sv. Jakobu so vpisani.« »Tako?« »Ekscelexca, saj se vendar učijo jezik nam prijateljske države!« Zadosti je bilo. G. Facchinetti je vzrotil, da je uradnik nenadoma ugledal nedolžne otročičke pred seboj: »Papa, odneha, da ne bomo lažni!«; oče se je poklonil in odšel.

Otvoritev postajališča v Oslušovcih.

Možje, ki vedo, da resno delo vodi k uspehom, so tekom nekaj mesecev svoje precej veliko delo izvršili. Marca meseca t. l. se je vršil ogled, kje naj bi se uredila nova postaja med Moškanjci in Veliko nedeljo, 13. junija pa je postajališče Oslušovci bilo otvorjeno za reden promet.

Otvoritev se je izvršila s pravo ljudsko slovesnostjo. Ob pol 2. uri popoldne je prišel prvi vlak, ki se je v Oslušovcih ustavil. V salonskem vozu se je pripeljal veliki župan Pirkmayer, žel. ravnatelj dr. Borko in drugi. Dve deklici sta goste in uradne otvoritelje pozdravili. Nato jih je pozdravil še predsednik odbora za zgraditev postajališča g. Josip Lah in naprosil dom. župnika g. P. Zadravca, da je postajališče blagoslovil.

Po končani otvoritvi je šla povorka navzočih, ki jih je bilo preko 2000, z godbo, z zastavami, na okrašenih vozovih in peš v Oslušovce, kjer se je vršil za goste banket v gostilni Ferdo Korparja, za ostale navzoče pa prava ljudska veselica. Na obsežnem vrtu društvenega doma je bila predstava »Desetega brata«, kateri je ljudstvo pazljivo sledilo. V odmorih je igrala godba iz Ormoža pod vodstvom g. Domicijana Serajnika. Ljudska veselica, ki je odboru prinesla tudi dobička, je potekla v najboljšem razpoloženju.

Postajališče je poleg prostovoljnega dela, ki so ga posestniki in obrtniki izvršili in poleg darovanega lesa, stalo še okrog 50.000 Din. Ob otvoritvi je veliki župan obljubil, da bo država prispevala 10.000 Din, torej eno petino. Postajališče je postalo v celoti last drž. železnice. Okr. zastop v Ormožu je dal 5000 Din, okr. zastop v Ptujju pa 1000 Din, ostalo pa interesente sami.

Kakor je požrtvovalnost vseh interesentov vse hvale in spoštovanja vredna, tako pa ni mogoče reči, da bi bil erar pokazal preveliko nobleso, ko je s prispevkom 10.000 Din postal lastnik 100.000 dinarjev vrednega postajališča!

Izstop dr. Morocuttija iz nemškega pol. in gospod. društva.

Po Mariboru kroži vest, da je bil izključen, oziroma izstisnjen iz političnega in gospodarskega društva Nemcev v Sloveniji znani publicist in prvoribitelj za pravice narodnih manjšin dr. Kamilo Morocutti. Posameznosti tega izstopa, še niso znane. Vsekakor pa je izstop dr. Morocuttija iz polit. organizacije Nemcev v Sloveniji značilen in važen simptom za tukajšnje nemške manjšine. Dr. Morocutti je bil znan kot zmeren manjšinski politik, ki se je v svojih številnih publikacijah zavzemal za pravice vseh manjšin, zlasti za pravice Slovencev na Koroškem. Znana je tudi vloga, ki so jo naslovili na njegovo inicijativo Nemci v Sloveniji na koroško vlado in v kateri se je zahtevalo za koroške Slovence šolska in kulturna avtonomija.

Nesreče.

Pri Sv. Miklavžu na cesti nad Mariborom in Ptujem sta se v nedeljo težko ponesrečila soproga železniškega kurjača, gospa Cecilija Sin in njen 2 in pol letni sinček Rajko. Vozila se je s soprogom v priklopnem vozu motornega kolesa, ki se je prevrnilo. Soproga se ni zgodilo ničesar, žena in dete sta pa zadobila take poškodbe, da so ju morali prepeljati z rešilnim vozom v bolnico. — Pred bolnico v Mariboru se je ponesrečila gospa Soršak Marija, ki se je peljala skupno s svojo bolno hčerko v rešilnem avtomobilu. Pri izstopu iz avtomobila je padla ter si izpahnila nogo ter je ostala kar s hčerko v bolnici. — Na cesti med Hočami in Slivnico se je težko ponesrečil Franc Kolman, vozeč se s kolesarske veselice na Pragerskem. Padel je ter si prebil lobanjo, skoro popolnoma si prož odgriznil jezik ter dobil tudi težke poškodbe na nogah. Neke avtomobilist je ranjenca opazil ter ga prepeljal v bolnico. — Iz Brezna so prepeljali v mariborsko bolnico delavca Antona Lešnik, katerega so v nekem pretepu težko ranili. Dobil je globoko rano v pljuča ter bo težko okrev.

KRAVA VZROK VELIKE NESREČE.

Na Belem polju pri Mostarju se je na nekem ovinku pojavila krava pred avtomobilom. Ko se ji je šofer hotel ogniti, se je avtomobil prevrnil. Nesreča je zahtevala eno smrtno žrtev in pet težko ranjenih.

Somišljeniki! Zbirajte za Ljudski sklad SLS! Darove pošiljajte na tajništvo SLS v Ljubljani. Poštnočekovni račun 11.475.

Dnevne novice

★ Osmi po pok. g. župniku I. Sadarju bo v sredo 16. t. m. na Koprivniku.

★ Prirčno zahvalo izrekam za iskreno sožalje in mnogobrojno spremstvo pri pogrebu mojega gospoda brata. Predvsem se zahvaljujem veleč. gg. duhovnikom, prijateljem in dobrotnikom. Spominjala se bom vseh v molitvi. Sestra M. Sadar, usmiljenka zagrebske provincije.

★ Sijajna zmaga deklarator. V soboto je zborovalo ljubljansko učiteljsko, organizirano v UJU-ju. Na dnevnem redu so bile tudi volitve delegatov za skupino v Celju. Na izid teh volitev je radovedno vse učiteljsko po želji, ker sodi: Ljubljancje še najbolj poznajo razmere v upravi UJU-ja. Izid volitev pa je poraz za Jelenca, oziroma SDS, kajti lista deklarator je dobila 83 glasov, lista anti-deklarator pa le 33! Upamo, da se bodo sedaj po teh volitvah odprle oči še onim, ki slepo drvi za g. Jelencem. Zdrave ideje zmagajo, prej ali slej, to vidimo tudi v učiteljskih organizacijah. Le tako naprej, UJU!

★ Precej narodnih noš je že prijavljenih za orlovsko prireditev dne 27. junija v Ljubljani, vendar pa še ne dovolj. Skrbite, da ne ostane ta dan nobena narodna noša doma! Vse morajo priti v Ljubljano.

★ Še en slovenski novomašnik v Ameriki. Kakor smo že poročali, je pel koncem koncem maja t. l. v Waukengamu, Ill., novo sv. mašo Slovenec John Šolar, doma iz Radna pri Železnikih na Gorenjskem. Druga slovenska maša pa je bila v St. Paulu, Minn., v tankajšnji slovenski župni cerkvi. Pel jo je Stefan A. Mohorko iz reda sv. Benedikta, član opatije sv. Petra v Muenstru, Sask, Kanada.

★ Smrt nadebudnega delavskega mladenci v Ameriki. V Clevelandu je umrl sin tankajšnje ugledne slovenske družine: Anton Kuhelj. Pokojni Anton je študiral v kolegiju sv. Ignacija in bil najboljši učenec svojega razreda, veskrozi odličnjak. Bil je v prvem letniku bogoslovja. Ko se je papežev delegat Most Rev. Mooney minoli mesec mudil v Clevelandu, se je posebno zanimal za Antona Kuhelja in ga osebno obiskal. Nameraval ga je poslati na višje nauke v Rim. Sedaj je smrt končala mlado življenje, ki je toliko obetalo.

★ Stoletnica Ivana Perkoveca. Minolo nedeljo so Hrvatje proslavili stoletnico rojstva Ivana Perkoveca, publicista, politika in književnika. Glavna slavnost se je vršila v Samoboru, kjer je Perkovac pokopan, in v Perkoveči ojni vasi Harmici pri Dobovi, kjer so mu »Bratje Hrv. Zmajac« odkrili spominsko ploščo. — Perkovac je po dovršeni srednji šoli vstopil najprej v semenišče, a ker ni čutil poklica, je zopet izstopil in začel študirati pravo, kar pa tudi ni dovršil. V šestdesetih letih je postal urednik prvega hrvatskega lista »Pozor«, deset let na to pa je za Deželičem prevzel uredništvo »Vijenc«. V politiki je zastopal neizprosno hrvatsko narodno in demokratično stališče ter je v tem zmislu deloval v hrvatskem saboru. Kompromisov ni poznal. Za časa Schmerlinga je vodil Perkovac najstrožjo opozicijo proti dunajskemu centralizmu in bil obsojen na večmesečno ječo. Na osebo korist Perkovac ni nikoli mislil; živel je kot bohem največ po župniških ter je umrl l. 1871. popolnoma ubog. Strossmayer in Preradović sta Perkoveca visoko cenila.

★ Zborovanje dekliških zvez Ptujkega okraja v Cirkoveh dne 13. junija je posrečeno izpadlo. Po slovesni službi božji se je zbralo več sto mladenk na okrašenem vrtu poleg cerkve, kjer so poleg določenih govorov o dekliški časti, o dekletu v družini in o dekletu v javnem življenju pozdravile zborovanje zastopnice posameznih dekliških zvez. Popoldne je bila ljubka akademija s primernimi govori, deklamacijami in gledališkimi prizori, kar nam je privedla dekliška zveza iz Št. Vida pri Ptujem s sodelovanjem pevskega zbora dekliške zveze iz Cirkove. Na celotno prireditev so vse udeležence ohranile najboljše spomine in bodo v smislu sklepov delovale za napredek kršč. ženske organizacije.

★ 19letni samomorilec. Iz Vevč so pripeljali v ljubljansko bolnico 19letnega električnega vajenca Andreja Pintarja, ki se je obstrelil. Včeraj so ga spravili k zdravni, nakar so ga takoj zaslili. Fant pa ni hotel povedati vzroka, zakaj je poskusil izvršiti samomor.

★ Natečaj za enoleten tečaj na konservatoriju »Glasbene matice« v Ljubljani je razpisal veliki župan mariborske oblasti za tri učitelje ali učiteljice, ki dobijo obenem enoleten dopust s polnimi prejemki. Prednost imajo oni, ki se hočejo izpopolniti v goslanju. Prošnje je vlagati pri prosvetnem oddelku v Mariboru. (Natančneje glej Uradni list štev. 53, str. 390.)

★ Natečaj za enoleten gospodinjski tečaj je razpisal veliki župan mariborske oblasti za tri učitelje, ki dobijo za to enoleten dopust s polnimi prejemki. (Natančneje glej Uradni list štev. 53, str. 390.)

★ Na državni realni gimnaziji v Novem mestu bodo sprejemni izpiti za I. razred v sredo dne 30. junija od 9 dalje: dopoldne pisarni, popoldne ustni. Vpisovanje dne 29. junija od 9 do 11 ter 30. junija od 8 do 9. Podrobnosti na uradni deski.

★ Vpisovanje v I. letnik Višje stavbne šole ali Višje strojne šole na Tehniški srednji šoli se vrši v sredo, dne 30. junija od 9 do 12.

★ Vpisovanje v I. letnik Ženske obrtne šole (oddelek za šivanje in vezenje) na Tehniški srednji šoli se vrši v četrtek, dne 1. julija od 9 do 12.

★ Obiskovalci IV. ljubljanskega velesejma, spominjajte se nas najbednejših slepih. Milodare sprejema pisarna Podpornega društva slepih, Ljubljana, Wolfova ulica 12.

★ Poljski poslanik Okenski na Bledu. Poljski poslanik na našem dvoru, Okenski je dospel na Bled, kjer osane tri tedne.

★ Osebnostne izpremembe v prosvetnem ministrstvu. Za naslednika g. Pasarića v prosvetnem ministrstvu bo po belgajskih vestih imenovan zagrebski vseučiliški profesor Josip Belobrk.

★ 40letnica rokodelskega društva v Zagrebu. »Zanatijsko i pomoćničko društvo« v Zagrebu je minolo nedeljo slavilo svojo 40 letnico. Društvo ima danes do 1000 rednih članov in nad 600 podpornih; pokrovitelj je ta čas mestni župnik dr. Svetozar Rittig. Društvo ima na Pejačevićevem trgu lep lasten dom.

★ Zborovanje proti nettunskim konvencijam v Splitu. Na pobudo delavske zbornice v Splitu se je minolo nedeljo dopoldne vršil tamkaj protestni shod proti nettunskim konvencijam.

★ Država kot delodajalec. Profesorji realne reformne in velike gimnazije v Šibeniku so v listih objavili skupno pritožbo, ker jim država celo šolsko leto 1925-26 ni plačala nagrad za nadure. Vsota, ki jo država dolguje profesorjem, znaša 120.202 Din., za državo malenkost, za profesorje tako važen del njihovih skromnih dohodkov, da je večina zašla v velike gmotne stiske, ker se jim težko zaslužena nagrada ne izplača.

★ Koliko davkov plača Novi Sad. Po podatkih novosadskega finančnega ravnatelja je plačalo mesto Novi Sad l. 1925. sledeče davčne vsote: Dohodnine in davka na premoženje 10.688.723 Din., davka na vojne dobičke 580.660 Din., neposrednih davkov iz predvojne dobe 5 milijonov, invalidskega davka 1.094.885 Din., zbornične doklade 320 tisoč 166 Din., izredne doklade 1.966.243 Din., prometnega davka 8.729.169 Din., skupaj 28 milijonov 381.680 Din.

★ Demonstracija zaradi zastave. V Dubrovniku je visela na nekom drevesu hrvatska zastava. To nekaterim Srbom ni bilo po volji; v petek je neki delavec šel, da hrvatsko zastavo ali sname ali pa poleg nje obesi srbsko. Vred tega so se začeli zbirati ljudje in demonstrirati. Nastopiti je morala policija, da je napravila red.

★ Ogledalo razmer. »Beton d.d.« je bila zaposlena z gradnjo pristanišča na Sušaku. Ker pa v kljub urgencam ne dobi od ministrstva izplačil, je javila županstvu Sušaka, da mora delo ustaviti, delavce odpustiti in odnesti stroje.

★ Napad komitašev. Na meji med našo državo in Bolgarijo so komitaši napadli v okolici Carevo selo vas Birga in ubili nekega kmeta, ki se je vračal iz cerkve.

★ Išče se Jovan Plamenac. Cetinjsko sodišče hoče zaslišati Jovana Plamenca. Mesto Belgrad ga ni našlo in cetinjsko sodišče prosi belgajске prebivalce potom časopisja, da ga naznani, če ga kje vidijo!

★ 17 promocij na enkrat. Na belgajski univerzi je v nedeljo promoviralo 17 medicincev na enkrat.

★ Razpustitev železniških direkcij. Po poročilu listov se bodo razpustile vse železniške direkcije.

★ Srečen slučaj. V Zagrebu je skočil iz drugega nadstropja neki 4letni Božislav Peruš ter se mu ni ničesar hujšega pripetilo.

★ Odlikovanje mesta Šabca. V nedeljo je z velikimi svečanostmi izročil češkoslovaški poslanik na našem dvoru g. Šeba vojni križ mestu Šabcu, s katerim ga je odlikoval češkoslovaški predsednik Masaryk. Belgajsko časopisje prinaša poleg poročila o slavnosti tudi daljše odlomke iz zapisnikov svetovne vojne, v kateri je ravno to mesto silno trpelo.

★ Nova falzifikatorska afera. Belgajška policija je prišla n sled neki veliki in dobrogrgan družbi ponarejevalcev takšnih znamenj Razpečanje teh znamenj se je vršilo po celi državi. Vrednost teh znamenj bo presegla več milijonov dinarjev. Izvršenih je že več aretacij in sicer v Smederevu in Kovinu.

★ Smrtne obsodbe. Pred sodiščem v Štipu so bili obsojeni napadalec na Kadri-falkovo v Južni Srbiji, kjer so morili in žgali. Slavko Jovanović in Stojan Stojičević sta bila obsojena na smrt, drugi pa na večletne težke ječe.

★ Poslednji član Čarugine družbe aretiran. V Virovitici so aretirali Drago Prpića, ki se je izdal pod imenom Franjo Prpić. O njem trdijo, da je poslednji član Čarugine družbe, ki je bil še v svobodi.

★ Radioemanacijsko termalno kopališče DOLENJSKE TOPLICE, (83° C), postaja Strazha-Toplice zdravi z izvrstnim uspehom reumatizem, živčne bolezni: vnetje živcev, otrpne-nje, neuralgije, ischias, ženske bolezni, ek-sudate, posledice zlomljenih kosti, zakasnelo rekonvalescencijo po težkih boleznih in ope-

racijah, kron. kožne bolezni itd. Vsaka tu-kajšna kura je tudi okrepčevalna in omla-je-valna. Elektr. razsvetljava, tekoča voda v so-bah, sploh moderni komfort. Hrana ala carte ali v penziju. Cene znižane. Prospekte na zahtevo.

Ljubljana

○ Ne pozabite, da je danes ob pol 19 zvečer na igrišču športnega kluba Ilirije no-gometna tekma Drama : Opera. Vstopnice se dobi-jo v predprodaji v trgovini J. Gorec in eno uro pred začetkom pri blagajni. Cene so sledeče: ložni sedež Din 40.—, tribuna Din 30.—, navadni sedež Din 20.—, stojišče Din 15.—, za dijakke Din 10.—.

○ Društvo rokodelskih mojstrov je skle-nilo na občnem zboru dne 13. t. m. sklicati vsak teden svoje člane in prijatelje k dru-žabnemu sestanku. Prvi tak sestanek bo v sredo 16. t. m. ob 8 zvečer v Rok domu, Ko-menskega ulica 12. Radi razgovora o zelo nujnih in važnih stanovskih zadevah, ki je na dnevnem redu prvega sestanka, vabi društvo, da se ga udeleže vsi mojstri in vsi prijatelji naše organizacije. Vsak obrtnik ima dan-danes tudi eno ali drugo zadevo, v kateri si sam ne more pomagati, med stanovskimi to-varšili ali med strokovnjaki, ki jih društvo povabi na svoje sestanke, pa bo gotovo našel prijatelja, ki mu zadevo dobrohotno pojasni. Vsaj prvega sestanka v sredo, dne 16. t. m., ob 8 zvečer naj se zanesljivo udeleži vsak naš prijatelj in somišljenik. — Društvo roko-delskih mojstrov. Franjo Pust, t. č. predsednik.

○ Znamenje liberalne omike. Prvak ljubljanske SDS, odvetnik dr. Klepec, je med procesijo, ki je šla v nedeljo zvečer mimo njegovega okna, slonel v oknu golorok in pušil cigareto ter ostal v tej poziciji tudi, ko je šla mimo duhovščina z Najsvetejšim. Menda ni treba komentarja.

○ Ko greš po Dunajski cesti na izprehod, se spomni, da bo na Stadionu dne 27. t. m. popoldne ob pol 4 javna telovadba ljubljanske orlovske ekspoziture.

○ Ljubljanska dijaška in ljudska kuhinja vabi svoje člane na redni občni zbor, ki bo v sredo 30. junija 1926 popoldne ob 5 v pose-tovalnici Jugoslovanske tiskarne z običajnim dnevnim redom. Kdor še ni plačal članarine (najmanj 10 Din.), jo more plačati pred za-četkom zborovanja. Pred občnim zborom ob 4.45 bo kratka odborova seja. — Dr. Svetina, t. č. načelnik.

○ Izlet v romantični Pekel pri Borovnici in k cerkniškemu jezeru priredi v nedeljo 20. t. m. Zveza uradnic in trgov. nastavljenk (Krekova prosveta). Odhod ob 6.13 zjutraj. Vse članice in tudi druge vljudno vabi odbor.

○ Strokovna zveza javnih nameščenecv in organizacija javnih nameščenecv, somišlje-nikov SLS priredita dne 4. julija skupen izlet v Kamnik n sicer z II. vlakom ob tričetrt na 8 iz Ljubljane, glavni kolodvor. Članom se objavlja, da si vedo pravočasno urediti in pripraviti.

○ Ponesrečen nogometaš. Pri nedeljski tekmi med rezervno SK Ilirije in SK Krakovo se je zaletel akademik Stanko Kremžar v vratarja Krakova. Sunek je bil tako močan, da je Kremžar padel in sicer tako nesrečno, da si je zlomil nogo v členku. — Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnico. Nesreče ni zakrivil nikdo in se je pripetila le vsled ne-srečnega slučaja.

Maribor

□ Radikalna stranka pospešuje privatno inicijative je zahteval na nedeljskem shodu v Mariboru Velizar Janković. To pospeševa-nje občuti baš Maribor in sicer najbolj s po-sredovanjem radikalne stranke, ki drži zna-nega Savića v trgovinskem ministrstvu. Ma-ribor bi imel danes že lepo število cvetočih novih industrij, pred vsem bi pa postal sre-dišče tekstilne industrije za celo državo, če ne bi radikalna stranka s svojim »pospeševanjem« privatne inicijative onemogočala vsak razvoj industrije v Sloveniji, zlasti v Mariboru, češ, da leži ob meji. Mariborčani poznajo to pospeševanje že na lastni koži in Jankovićevo priznanje so vzeli z ironičnim nasmehom na znanje tudi mariborski radi-kalni prvaki — industrijci, ki bi bili tega po-speševanja krvavo potrebni.

□ Podivjanost. Po Mariboru prodaja ča-sopisje invalid brez roke Ignac Horvat. Vče-raj se je postavil po končanem radikalnem shodu pred Narodni dom in ponujal s svo-jega stojala poleg drugih listov »Slovenec« in »Slov. Gospodarjac«. Kar se mu približa mlečnozobi radikalek, mu izmakne iz stojala vse številke Slovenca in Gospodarja in jih raztrga. Radikalni voditelji so videli to po-divjanost, a nobeden ni ganil niti z mezin-cem, da bi pozval fantalino k redu. Ubogi in-vid je moral časopis že plačati in kje si naj išče sedaj odškodnino? Smo radovedni, ali bo odprl kak petični mariborski radikal moš-jo in povrnil škodo, katero je napravila brezsrčnost in podivjanost njihovega pristaša.

□ Občinska seja mar. obč. sveta se vrši danes v torek ob 5 popoldne.

□ Nemški govori pri poroti. Viljem Ho-bacher je pri poroti govoril nemški. In nje-gov zagovornik dr. Koderman ga je tu pa tam posnemal. To omenjanje le kot kronisti, da zopet pozneje ne nastane kak spor kakor za-dnili o nemškem govorjenju na magistratu.

□ Na I. dekliški meščanski šoli v Mari-boru se bodo vršili izpiti za zasebne učenke prihodnji petek, dne 18. t. m. od 8 naprej. Tozadavne prijave morajo biti opremljene s kolkom za 5 Din, za odgovor o dovolitvi ali zavrnitvi je priložiti kolek 40 Din. Zasebni iz-piti se morejo polagati za največ 2 razreda v istem terminu. — Ravnateljstvo.

□ Posredovalnica za delo v Mariboru. Od 7. do 13. junija je iskalo pri mariborski posredovalnici dela 820 moških, 696 ženskih, skupaj 1516 oseb; 714 moških in 216 ženskih, tedaj 980 oseb in je bilo delo ponujeno pri 40 moških in 26 ženskih t. j. pri 66 osebah je urad uspešno posredoval, 7 moških in 2 žen-ski t. j. 9 oseb je odpotovalo in 41 oseb (moških) je bilo izbranih iz evidence.

Celje

○ Sprejemni izpiti na drž. realni gimna-ziji so določeni za prvi razred na dne 24. ju-nija. Vpisovanje onih učencev, ki se hočejo udeležiti izpita, bo od 8. do 9. ure, nato sledi takoj izpit. Prinesiti pa morajo seboj ti učenci svoj krstni list in začnje šolsko spričevalo. Za višje razrede bodo po sprejemni izpiti dne 30. junija in sicer od 8. do 12. ure.

○ Prijave biciklistov. Vsi posestniki moš-kih dvokoles so primorani javiti svoje bicikle na magistratu v sobi št. 14 in sicer v uradnih urah med 10. in 24. junijem.

○ Zaprisege še nezaprizeženih vojaških obveznikov rojstnih letnikov 1876 do 1905 se vrši dne 22. t. m. Vsi, ki morajo položiti to prisego, se morajo javiti pri mestnem ma-gistratu na vojaškem oddelku in izkazati se s svojimi dokumenti.

Ptuj

○ Pismeni zrelostni izpit na gimnaziji se je pričel v ponedeljek 14. t. m. Priglasili so se vsi osmošolci in ena osmošolka. Komisiji predseduje kot ministrski odposlanec gosp. dr. Valentin Korun, ravnatelj v p.

○ Osebnost. G. davčni nadupravitelj Šubic je bil na lastno prošnjo premeščen v Ljubljano.

○ Prememba posesti. Hišo na Ljutomer-ski cesti 14 a z vrtom je kupil od g. Krapeža g. vrtnarski mojster Vincekovič. Hišo za po-stajo pa je kupil od fotografa Schrötterja g. Ilner.

○ Izlet. Dne 5. junija so prišli ogledovat Ptuj in njegove starine šolarji osnovne šole iz Turnišča v Prekmurju pod vodstvom uč. teljstva.

Kamnik

Prosv. društvo Kamnik je sklenilo prirediti serijo gospodarskih predavanj za kmetijske gospo-darje, moše in fante. Prvo predavanje se je vršilo dne 13. junija t. l. ob pol 10. uri v Kamniškem domu. Predaval je veterinarski nadzornik g. Černe iz Ljubljane. Udeležencev je 50, ki bodo sledili vsem predavanjem. Drugo predavanje bo 20. junija t. l. ob istem času na istem prostoru o »Krvavi reji«, predava zopet g. Černe. Vabljeni ste vsi živ-norejci, ker je poučno in potrebno.

Poslopje glavarstva. Prejeli smo: Ker je »Slo-venec« prinesel, da je korporacija sklenila dvigniti prostore glavarstva še v eno nadstropje, pripomi-njamo, da nas je velika večina korporacijskih opravičencev, ki nikdar ne bomo in ne moremo privoliti, da bi se na naše stroške zidalo. Država naj zida sama če hoče spraviti uradnike pod streho. Korporacija ima že več kot preveč hiš, ki ji nič ne donšajo.

Jesenice

Akademijo je priredila 12. in 13. t. m. v te-lovadni ljudske šole jeseniška meščanska šola. Izpadla je izvrstno. Čisti dobiček je namenjen revnim šolarjem.

Zveza vojnih invalidov posluje vsako drugo nedeljo od 10—12 v lokalih g. Ravhekarja na Savi. Članstvo naj se poslužuje te ugodnosti, v tovarni pa naj se nadlegovanje odborništa po-polnoma opusti.

Obesil se je F. Končnik, tovarniški delavec iz Javornika, vdovec.

Kostanjevica

Mlekarica zadruga ki se je letos ustanovila, je začela poslovati, česar so premnogi težko čakali. Zanimanje za njo je veliko, posebno ker so se posušili skoraj vsi viri dohodkov. Tudi vino se le-tos ne more prodati. Potom mlekarne bomo vsaj mleko spravili v denar. Poizkušnje so pokazale, da ima mleko povprečno krog 3.75 odstotkov maščobe. Upanje je, da bodo izdelki prav dobri. Izde-luje se sir in surovo maslo.

Predavanje o živinoreji in mlekarstvu je imel 6. t. m. v društveni dvorani g. inštruktor Fr. Kri-štof iz Ljubljane Podal je mnogo zanimivih in ko-risnih navodil.

Dolenjsko vino še v mnogih goricah čaka na odjemalce. Kdor želi lahke pa okusne dolenjske kapljice, naj pride. Lahko pa tudi piše novousta-novljeni Mlekarški zadrugi v Kostanjevici, ki bo rade volje brezplačno posredovala.

»Doberec« ali ošpice strašilo že nekaj tednov med otroci. Pravijo, da v šoli vsled tega manjka navadno po eno tretjino otrok. Ko eni ozdravijo, zbolijo drugi.

V prahu in vročini — za potnike, športnike, kadilce itd. —

Formamint

tablete

v svrhu desinfekcije in osveženja ust in grla

Steklenice s 50 tabletami in cevke s 20 tabletami v lekarnah in drogerijah. — Podučna brošura in vzorci brezplačno po trdki

Bauer & Cie, Berlin SW 48, Friedrichstrasse 231

Laško

Vlom. Zlikovec je vlomil pri belem dnevu v nišo Martina Deželaka na Trojem ter odnesel večjo vsoto denarja ki si jo je bil gospodar pripravil za njuno popravila. Družina je bila na polju in to priliko je porabil hudobec, ki je moral biti, po vsem soditi, dobro znan z razmerami da je izvršil svojo hudobijo. Družina je hudo prizadeta.

Igra Orliški krožek je priredil 6. junija igro »Izgubljeni raj«. Igra je dobro uspela, dela čast igralcem. 13. junija se je igra ponovila. Ponovitev se je še boljše obnesla. To pol je moški zbor med odmorom pel. Plošč po vsakem komadu je prišel da je dobro zadel. Zbor je izvežbal g. Vilko Kuntara, igra pa je pripravila in vodila gospodična Amalija Kuntara. Igralo se je v društveni dvorani. Takih iger si Laščani še večkrat želijo.

Smrtina kosa. 2. junija je umrla Karolina Omahna, stara 61 let. Rajna je trpela dolga leta na hudi bolezn, katero je prenašala udano. Ti, ki so imeli priliko, so spoznali na njeni bolniški postelji je ne bodo pozabili.

Nova zvona. Lepa podružnica sv. Mihaela ki tako leži nad Laškim vrh hriba dobi v kratkem dva nova bronasta zvona. Zvona je viliha trdka Bühl v Mariboru. Slovesnosti se bo gotovo obilno ljudstva udeležilo ker je podružnica daleč naokrog znana in cenjena božjepotna cerkev.

Primorsko

Instaliran je bil novi dekan g. Ivan Dolenc na Trnov-Bistrica, dne 12. t. m. Instalacija je izvršil ekselencija škof z Reke ob obilni asistenci. Cerkev je bila lepo okrašena in petje izredno lepo. Novemu gospodu dekanu želimo v težavni službi obilo blagoslova in sreče.

Mali listi prepovedani vojakom. Slovenski vojak, ki je prejel »Mali list« v Bologno, piše svojim staršem: »Prosim Vas, da mi ne pošljate več »Malega lista«, ker nam vojakom grozi s kaznijo, ako se nam list ne ustavi. Tako ga rajše hranite doma, da ga bom čital, ko odslužim ta vojaški stan.

Slovenska skladateljica in pevka. Tržaška umetniška revija »L'Arte« poroča zelo obširno o nastopu učencev Tertinijevega konservatorija v Trstu in dvorani »Circolo Artistico«. O gospodični Fridi Ščekovi, sestri bivšega poslanca v italijanskem parlamentu piše: G. Valdo Garulli je izjavil »V božični noči« skladbo vrie skladateljice gđ. Fride Ščekove; sledil je dolg aplavz in krasni šopki cvetk. Zelo je uspel duet »Stabat Mater«, v katerem sta se odlikovali gđ. Tagliolati in Frida Šček. Gđ. Frida Šček se je v izvajanju lastnih skladb »Ljubeznega pismo« (narodna »Rasti mi trava«) in »Pesem Devic« odlikovala ne samo kot izvrstna pevka, ampak je tudi pokazala da ima čustveno dušo umetnika, ki se lahko čudovito poglobi v svoje skladbe, ki tečejo čisto spontano. Mladi skladateljici želimo kar največjega uspeha pri njenih bodočih nastopih, da zanese slovensko ime tudi v italijanske kroge.

Dopisi

Viš. — Zgodovinski večer v Društvenem domu smemo imenovati večer 11. t. m. Prosvetno društvo in Orel sta se slovesno posvetila presv. Srcu Jezusovemu. — Nad 350 društvenikov in Orlov je klečalo v dvorani pred sliko Srca Jezusovega ter glasno molilo. Slika je kupil odesk »Gospodinac« ki je tudi oskrbel oknačanje oltarja in dvorane. — Deklamacije petje in godba so bili večeru primerni. Vsako leto na praznik Srca Jezusovega bosta društvo in Orel posvetitev obnovila po besedah slavoslovnega govornika: 864 dni v letu žrtvujemo v našem Domu ljubezni do bližnjega, žrtvujemo vsaj en dan v letu popolnoma ljubezni do Jezusa.

Orel

Mariborski Orel in lahka atletika. Zanimanje za lahkoatletski šport je našlo tudi v naših orlovskih vrstah dosti potrebnega razumevanja, kakor tudi gojiteljev. Brez vsakih sredstev, brez tuje pomoči, zgolj iz uvidenosti do pravega obojeatletskega razvika se urijo naši mariborski Orli ne samo v orodni telovadbi, ampak tudi v lahki atletiki. Posebno na tem polju so dosegli že tako lepe uspehe, da zavzemajo v celokupni orlovski organizaciji eno prvih mest. Svojo dobro voljo in veselje za šport v prosti naravi so nam pokazali zopet v četrtek, 10. t. m. pri štafetni tekmi, ki je nad vse pričakovanje dobro uspela. Na progi — približno 1 kilometer — a petimi predajami so si stali kot nasprotniki tri moštva v zelo izbrani formi in sicer odseka Maribor, dijakov Maribor in odseka semenišče. Pohvalen uspeh nam je poklonilo zmagovalno moštvo semeniščanov, ki so pa imeli močno konkurenco v ostalih dveh odsekih in je bil boj, posebno proti cilju, zelo zanimiv, ker je hotelo moštvo mariborskega odseka izravnati zamujeni čas, ki ga je zakrivil vsled indisponiranosti prvi tekač. Takoj po štafetni tekmi se je vršil tek na 100 yrdov katerega se je udeležilo 12 Orlov, pri katerem je dobil prvo mesto odsek Maribor. Kot tretjo točko in obenem v razveljelo so uprizorili seniorji-Mariborčani tek na 100 yrdov v promenadni obleki, kjer je istokaj odnesel zmago odsek Maribor. Prireditelj se je vršila pod pokroviteljstvom Mariborske orlovske ekspedicije, ki je poklonila tudi darila. Kakor čujemo, ima ista še na programu tekmo v hoji na 10 km, jesensko lahkoatletično tekmo in jesensko štafeto tekmo za prvenstvo štaterske. Želimo le, da dobijo ti navdušeni fantje še več posnemalcev, da bomo še nadalje gledali s ponosom nanje.

Darovi

Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Wolfova 12, so darovali: Ljudska posojilnica, Celje, Din 200.—, neimenovana, tu, Din 100.—, neimenovani, Litija, Din 50.—, Vsem plemenitim darovalcem se kar najiskrenejše zahvaljuje za odbor predsednik G. Jurasek.

Ljudska posojilnica Celje je darovala podpornemu društvu za revne otroke v Gaberjnih znesek po Din 200.— za katero darilo se najiskrenejše zahvaljuje v imenu revnih otrok. Odbor.

Državni krajevni šesti otrok in mladine v Celju so naklonili: Južnoštaterska hranilnica Din 250.—, Ljubljanska kreditna banka 200 Din in Ljudska posojilnica Din 500.—. Blagim dobrotnikom se odbor najpriskrenejše zahvaljuje. Bog plačaj!

Zahvala.

Prekmurski dijaki, ki odhajamo iz bele Ljubljane na počitnice v našo lepo Slovensko krajino, se zahvaljujemo svojim dobrotnikom, g. dr. M. Slaviču, univ. prof., ki je skrbel tako po očetovsko za nas; dalje g. Vodniku, kamnoseškemu mojstru, ki nas je blagovolil gmotno podpirati in ž. križanskemu prioratu, nam je dal na razpolago stanovanje.

Hvaležnost siš iz naših src in sprejmite jo kot povračilo za trude Prekmurski dijaki.

Kmetijski dan v Mariboru.

Dne 13., 14. in 15. avgusta se vršijo v Mariboru kmetijski dnevi. Po svoji zasnovi so kmetijski dnevi nadaljevanje mladinskih dnevov, ki so se vršili leta 1924, in delavskih dnevov, ki so bili lansko leto. S kmetijskimi dnevi se bo znatno izpopolnil naš ljudski-obnovitveni program, ki bo ravno v njih dosegel svoj vrhunec. Saj je naš kmet, njegova samorastla narodna kultura, jedro ljudstva. Njegova kultura je najbolj pristen izraz slovenstva, ne slovenskosti, kakor si ga kdo teoretično zamisli na papirju ali v knjigi, temveč realnega slovenstva, kakor je zrastlej tekom ti-sočelnega razvoja našega naroda. V svojem mišljenju, življenju in delu predstavlja kmet tisto našo kulturo, ki je res originalno slovenska, v njej je izražena naša narodna duša in naša narodna svojstvenost, v njej se razodevajo vse naše vrline, pa tudi naše narodne slabosti, v njej živi naš neumljivi narodni genij svoje skrito življenje, ona je učlovečenje naše narodne slovenske individualnosti.

Z ozirom na ta odločilni pomen kmetijske kulture v slovenstvu, ni čuda, da bodo ravno kmetijski dnevi odločilni v našem narodnem preporodu. Od tega, koliko se bo posrečilo na njih, v resnici pokazati našo kmetijsko kulturo v njenem prvotnem neskrvarjenem jedru, koliko bodo znali vsi naši kulturni delavci te bistvene vrednote udeležiti v našem narodnem življenju, bo odvisna bodočnost našega naroda. Na jasnem si moramo biti, da v našem času gre za nič manj in nič več, kakor za kulturni obstoj našega naroda.

Sovražniki tega kulturnega obstoja naroda pa niso predvsem samo Pribežbejevskega jugoslovanskega integralci, tudi ne samo Italijani, ki so odrezali tako žive kose našega narodnega telesa, temveč sovražniki kulturnega obstoja našega naroda, kakor tudi vseh drugih narodov, so globlji, močnejši in opasnejši. Ako Slovenci hočemo ohraniti svojo narodno svojstvenost, nam Italijani kljub vsej nasilnosti ne morejo ubiti naše narodne duše. Drug, mnogo večji skrit sovražnik je, ki gloda na naši narodni duši in jo preti uničiti, ta pa je moderna civilizacija, ki je danes z vsemi svojimi slabimi posledicami zajela tudi že naš narod, gloda na našem narodnem zdravju, vbrizgava strup materializma, brezboštva, mamonizma v našo narodno dušo.

Moderna civilizacija, njen mehanizem v strojih, tovarnah, njegove metode koristolovstva, skrajnega racionalističnega računanja, njeno dosledno preziranje vseh duševnih vrednot, ki se ne dajo izraziti v denarju, prodira iz mesta tudi na deželo. Kmet, ki je še pred kratkim živel svoje samoniklo stanovsko življenje, spoštoval človeško dušo in njene večne vrednote, imel odprto nesebično srce in dušo, živel v svojih vaseh, sosesčinah, pokrajinah pristno kmetijsko, naravno veselo življenje, že mnogokje tudi propada, vera in občestvo, dobri kmetijski običaji in navade zginjajo, z njimi zgineva počasi tudi slovenska narodna duša, ki se je v nekdanjih lepših časih tako lepo izrazila v našem narodnem življenju, šegah, narodnih pesmih in umetnosti, v nepremagljivi ljubezni do grude in doma.

Marsikateremu kmetu njegov dom ni več svet kraj, ker ga spominja na njegove prednike, njegova zemlja mu ni več sveta gruda, posvečena po kosteh dedov, ki v njej počivajo, vse, dom, zemlja, travniki, njive, zeleni gozd, so že mnogim postali samo realistični predmet dobička, vrednotijo se le s tega stališča, koliko nesejo, srce pa je že davno prezelo z zemljo in domom notranje iracionalne vezi ljubezni, otroške vdanosti in nepremagljivega spoštovanja do njih.

V veliki nevarnosti smo mi Slovenci — kakor tudi drugi narodi —, da bo sredi prodirajoče moderne civilizacije strojev, mehanizmov, denarja, uživanja, računanja, tudi naš kmet postal modern, internacionalen, brezbarven, poljedelec-kapitalist, da bomo zgubili na svoj stan ponosnega kmeta, varuha in božjega čuvarja narodne kulture, in mesto njega dobili amerikalnega farmerja v malem, ki mu bo vsa njegova miselnost meščansko-liberalna, sebično-kapitalistična, mednarodno-kapitalistična.

Ako se bo kdaj to zgodilo, potem bo prišla smrt naše narodne kulture, ker ne bomo več imeli kmeta kot glavnega nositelja in ustvaritelja narodne kulture, to bo definitivni konec slovenstva. Narodnost in ljudska kultura se bo razblinila in umrla, ostal bo pa izmed vseh narodnih kultur na svetu samo internacionalni kaos in metež ljudi, borečih se medsebojno za zlato tele užitka in dobička. Srce in duša bosta umrla, idealnost in nesebičnost zginila, ostal bo pa brezobzirni, mrzli, računajoči, ekonomični človek. Ako bi se to zgodilo, potem bo konec kulture, prave narodne, duševne, ostala pa bo vse nivoirajoča, v aparat in mehanizem spreminjajoča civilizacija.

V boj proti tej najhujši nevarnosti, ki preti tudi našemu narodu od strani civilizacije, gredo letošnji kmetijski dnevi v Mariboru. Enajsta ura bide, zadnji čas je, da gremo in rešimo pristen in nepokvarjen naš kmetijski stan, da rešimo neoskrnjeno njegovo grudo, da rešimo ideal in nesebičnost, da rešimo slovensko ljudsko samobitnost in narodno dušo.

Prosveta

Londonska umetniška razstava. London je doživel pred kratkim senzacijo. In sicer London, ki ljubi in goji umetnost in zna ceniti resnične talente. Vršila se je razstava v Brook Street Art Galeriji. Brez dvoma so tvorila višek razstave dela komaj 24 letnega že umrlega Henrija Gaudier-Brzeske — gotovo najbolj svojevrstnega kiparja sedanjosti. Najboljše delo: »Padli delavci« je kupil South Kensington muzej. Enako zanimive so njegove perorisbe, ki po duhovitosti in samobitnosti presegajo vsa dela ne majhne razstave. Snov teh risb je vzeta po večini iz življenja delavcev. Pozornost vzbujata tudi dva pastela — dvojce ženskih glav in perorisba — glava gospodične Brzeske. Umetnikovo prvotno ime je namreč Henri Gaudier. Malo pred smrtjo si je pridil še ime svoje ljubljene, mlade, nadarjene Poljakinje Brzeske, ki je tudi pred kratkim umrla. Desetleten se je podal iz malega mesteca Sant Jean de Braye v svet in se učil v Angliji (14 leten je dobil že mesto v Bristol College), Nürnbergu, Münchenu. Bil je tako ubog, da je za časa svojih študij celo kiparska dlata sam koval. I vendar je kljub vsem oviram zmagal — genij pregledal umrlega umetnika.

Slovenska narodna pesem. Založništvo »Hudebni Matice«, ki izdaja življenjsko delo Ludvika Hubasa »Slovanstvo ve svyh zpěvech« je priredilo ciklus predavanj o narodni pesmi slovanski. Ciklus bo dovršen do velikih počitnic in bo obsegal več večerov: jugoslovanski, ruski, poljski, lužički in češkoslovanski. Pri jugoslovanskem večeru je žel učenjak in predavatelj velik uspeh.

Pomen in moč časopisja ve in zna preceniti le tisti, ki ima vsaj približen pojem, koliko časopisov vsak dan kroži skozi roke milijonov. Zadnji nemški katalog izkazuje 8043 nemških časopisov: dnevnikov, tednikov, štirinajstodnevnikov, mesečnikov. Koliko dobrega, koliko zla je med temi drobnimi vrsticami, kiosk na cestah, na postajah, v vlakih, na ladjah skrbe za hitro in smoteno razširjanje časopisov. Kiosk so najizdatnejša kolportarža, ki izvrstno deluje. Glavni ravnatelj obsežnega aparata nemških kioskov je dr. hr. h. c. Herman Stille. Skozi njegove roke gre vse.

Pariški časopis »Les Annales« je pri svojih braveljnih povprašal, kdo izmed francoskih živčih pisateljev uživa največjo priljubljenost. Prvo mesto ima po odgovorih sodeč strogo katoliški pisatelj Paul Bourget (4856 glasov), za tem Maurras (4998), Colette (2715), poznani Romain Rolland je šele na sedmem mestu (Nemci zelo radi bero njegov trdelni roman »Jean Christophe«). Ali bi ne bilo tudi za nas primerno povprašati ob prvi priliki čitatelje »Slovenca« — kateri naših slovenskih pisateljev so najbolj priljubljeni. Rezultat bi bil vsakakor zanimiv.

Zapisnik nemških učenjakov. Poleg »Minerva-Jahrbuch« — ki obsega imena znanstvenikov in učenjakov ter znanstvenih zavodov ter knjižnic po celem svetu, imajo Nemci še Kirschnerejev »Deutscher Gelehrten-Kalender«, ki je pravkar izšel (Berlin, Verlag Walter de Gruyter et Co. 1926). Obsega 12.000 imen. Velike važnosti je točna navedba ne samo znanstvenih del pri posameznih temveč tudi omemba vseh večjih študij v posameznih revijah. Koledar je izpopolnjen tudi v tem oziru, da je pridejan strokovni pregled osemdeseterih strok in vseh zastopnikov vsake poedine stroke.

Tatarska literatura. V zadnji številki revije »Slavjanskaja knjižica« poroča literarni historik G. Teregul kratko o razvoju še mlade tatarske literature. V osemdesetih letih preteklega stoletja je dovolila ruska vlada pisatelju Izmailu Bej Gasprinski izdajati tatarsko revijo v Bahčisaraju. — Revija je stopila v svet pod skromnim imenom »Teržiman« (Prevajavec). Tekom dobrih tridesetih let so tatarski inteligentni ustanovili na Krimu, v Baku, Kazanu, Ufa in Turkestanu literarne cikle in tako pripomogli mladim talentom do krepkega razvoja. Najslavitejša imena te prve periode tatarskega slovstva se glase: G. Isaki, G. Kamal, F. Amerchan in G. Ibrahim. Isaki je napisal preko 40 dram; najbolj priljubljena je drama »Sulejka«. Tatarska mladina bere tudi njegove novele in ljudske povesti z veliko ljubeznostjo. G. Kamal je samo dramatik. Njegova najboljša dela so: »Nesrečni Džigit«, »Skrivnost našega mestca« in »Prvo gledališče«. F. Amerchan piše novele, romane, tu in tam tudi glediške igre. Ibrahim se je posvetil samo romanu: »Mlada srca«, »Naši dnevi«. Liriko goje S. Rami, M. Hafuri, in pesnica Hiffat. Zelo priljubljene so lirčne pesmi umrlega G. Tuka (1913), ki so docela ponarodele. Literarno zgodovino goje: S. Maržani, R. Fahreddin in H. Gabjaši.

Bolgarski pesnik in pisatelj Canko Bakalov Cerkovski je dne 2. maja 1928. umrl, star 57 let. Bil je pesnik polja, žita in trav. Nekako kot naš Murn-Aleksandrovič ali ruski Koljcov. Nekaj njegovih kesmi, ki so izšle v listu od njega urejanem »Selska probudac« — tako na pr. »Ludo hodi, ludo žetac«, »Gurbetčija«, »Sazot«, »Konja jahame« je narod vzel za svoje in jih poje. Zelo popularne so tudi njegove otroške pesmi s pristnim otroškim tonom kot našega Zupančiča. Od l. 1919 do 1921 je bil pokojni pisatelj minister. Kljub temu, da je imel kot politik mnogo nasprotnikov je bil kot narodni pesnik pokopan na drž. stroške.

Arheologija in sv. pismo. Arheološka družba »Palestine Exploration Fund« je v bližini Jeruzalema našla preostanke Jevusitkega mesta. Spomini na knjige Sodnikov so živi pred nami. Pred kratkim so našli tudi sinagogo Kafarnaumsko. — (Poglej govor v šestem poglavju sv. Janeza!) — Sinagoga je dolga 23 m in 16 in pol metra široka. Františčani, ki so sprejeli sinagogo v oskrbo, kopljejo še dalje, in so tudi že otvorili gostišče za dobrožne vernike in učenjake.

Ljubljansko gledališče

Opera:

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Torek, 15. junija: Zaprtlo.
Sreda, 16. junija: GLUMACI, GIANNI SCHICCHI. Red F.
Četrtek, 17. junija: FIGAROVA SVATBA. Premieri. Red C.
Petek, 18. junija: VECNI MORNAR. Red E.
Sobota, 19. junija: FIGAROVA SVATBA. Red B.
Nedelja, 20. junija: GROFICA MARICA. Izven.

Mariborsko gledališče

Torek, 15. junija: Zaprtlo.
Sreda, 16. junija ob 20. uri: »Peg, srček moj«, ab. B. Premijera.

Knjige in revije

Vrtec in Angelček. Na mnoga tozadevna vprašanja naznanjamo, da se še dobi celotni letnik 1925-26 obeh mladinskih listov po že objavljenih cenah. Uprava je v Ljubljani, Sv. Petra cesta 80.

Nadaljevanje dela kardinala Merciera za ruske dijake.

Pariški ruski dnevnik »Vozroždenie« prinaša iz Belgije dopis, v katerem se podarja, da v Belgiji še živi duh kardinala Merciera. Njegov naslednik na škofovskem prestolu nadaljuje vsa kardinalova podjetja za ruske begunce. Kardinal Mercier je nekoliko pred svojo smrtjo prosil papeža za dovoljenje, da bi mogel prirediti cerkvene zbirke za Ruse. Odgovor iz Rima je prišel po kardinalovi smrti. Na poseben način je zbirke organizirala zveza belgijskih katoliških dijakov. Dijaki hočejo dati Rusom tudi duhovno pomoč, zbirajo knjige, obleko, organizirajo dramske predstave i. dr. Pri pomožni akciji sodelujejo tudi duhovniki. Pomožni odbor izrečno izključuje vsak verski pritisk in zahteva, da se mora spoštovati svoboda vesti ruskih dijakov. Na katoliških univerzah študira večje število ruskih dijakov. Katoliški duhovniki skrbijo, da morejo ruski duhovniki izvrševati božjo službo pri dijakih. Dopisnik zaključuje dopis z besedami: »Tako sveti povi sredi katoliške belgijske duhovščine nas napolnjujejo s posebno tolažbo; Rusi ne bodo pozabili te blagohotnosti.«

Vabilo na vodopravno obravnavo v Kozarjih.

RAZGLAS!

Po načrtih za regulacijo Gradašnice, Glinščice in Malega grabna odobrenih s tuuradnim pravomočnim odlokom z dne 16. sept. 1925, H. br. 477, se je imel kot prvo delo zgraditi nov jez v strugi Malega grabna pri Kozarjih. Ta jez je sedaj v glavnem dograjen, manjka le še zunanji omet in del tlaka pod jezom. Ker so se pokazali že sedaj nedostatki pri jez (tako n. pr. je srednji stebel do 60 cm izpodjeden, jez sam prepušča vodo itd.) in se je bati, da bo te nedostatke po dovršenem ometu težko ugotoviti, je zaprosil in predlaga Glavni odbor za obdelovanje barja z vloga z dne 24. maja 1926 št. 100, da se kot priprava za končno kolavdacijo nemudoma izvrši začasni ogled in ugotovitev teh nedostatkov. Obenem je predložil kot nujno potrebno dopolnilo k gradnji tega jez (prošnjo, da se razpiše istočasno z zgornj predlaganim ogledom tudi vodopravna razprava o napravi prekopa nad jezom na par. št. 302, k. o. Sučica in 384 k. o. Dobrova. Če bi pri razpravi lastnika te parcele ne bila pripravljena pogodbenim potom odstopiti za nameravano uravnavo potrebnega sveta na par. št. 302 v izmeri 29 a 52 m², na parceli št. 1834 ca 100 m² predlaga prosilec njega razlastitev po določilih vodnega zakona (§ 29 kranj. vodn. zak.) po uradni cenitvi. Ker predlagana uravnava struge Gradašnice nad jezom pri Kozarjih kaže ne bo samo koristila jez (samemu, marveč bo varovala tudi zemljišča na desnem bregu pred nadaljnjim izpodkopavanjem in odnašanjem, predlaga Glavni odbor, da se pritegnejo k plačilu stroškov tudi dotični posestniki in sicer: Anton Dolinar iz Kozarj št. 4. kot lastnik par. 1834, 1840/1, Janez Oven iz Kozarj št. 15. kot lastnik par. 1835/1, Jože Mrak iz Viča št. 21. kot lastnik par. 1617 k. o. Dobrova in J. Müller, graščak na Bokavcih kot lastnik parcele 302 k. o. Sučica. Če bi ne bilo mogoče pri obravnavi doseči sporazuma glede ključa za prispevke, predlaga prosilec, da se uradoma določi.

Nameravani prekop je smatrati le kot dopolnilo k regulacijskim delom na Gradašnici ter njih bistveni del, zato razpisujem po §§ 54, 61 in 721 vodopravnega zakona kranjskega št. 16 poleg obravnave o začasni kolavdaciji jez (tudi ogled in vodopravno obravnavo na licu mesta glede prekopa s sestankom pri jez v Kozarjih ob 9 dopoldne v soboto dne 19. junija 1926. Najkasneje pri tej obravnavi je prijaviti vodji komisije ugovore, ki se niso že prej uveljavili bodisi ustno, bodisi pismeno pri podpisnem vel. županu, sicer bom smatral, da se udeleženci strinjajo z dosedaj izvršenimi deli na jez, kakor tudi z nameravanimi deli na prekopi in za to event. potrebno odstopitvijo ali obremenitvijo zemljiške lastnine. Ne oziiraje se na morebitne poznejše ugovore bom o stvari odločil vpoštevaloj naknadno le pomisleke iz javnih ozirov. Udeležence vabim, da tej obravnavi prisostvujejo. Načrti glede prekopa se lahko v pogledu med uradnimi urami v občinski pisarni na Dobrovi ali v pisarni vel. župana ljubljanske oblasti (hidrotehnični oddelek) do excl. dneva obravnave.

K obravnavi vabim: 1. g. okrajnega glavarja (odnosno njegovega namestnika) Ljubljana okolica, 2. g. okrajnega hidrotehničnega referenta, 3. Mestno občino Ljubljansko, 4. občino Vič, 5. občino Dobrovo, 6. tovarnarja Fr. Vojnoviča et comp. na Viču, 7. E. Mesesnela, posestnika in mlinarja na Viču, 8. Fr. Müllerja-Dithenhofa, graščaka na Bokavcih, 9. Antona Dolinara iz Kozarj št. 4, 10. Janeza Ovena iz Kozarj št. 15, 11. Jožeta Mraka iz Viča št. 21, 12. Stavbno družbo d. d. v Ljubljani kot graditelja jez v Kozarjih, 13. Glavni odbor za obdelovanje barja v Ljubljani, 14. Morebitne druge udeležence, 15. Ivana Kneza iz Viča št. 54 in 16. Ivana Jevca, Ljubljana, Črna vas št. 34, zadnja kot vodno zaprisežena cenilca.

Za velikega župana:

Kremenšek.

Vsi event. neznanzi zainteresenti se tem potom opozarjajo in vabijo, da se obravnave udeležijo.

Kongres krščansko-socialistične delavske mladine v Celju.

Zborovanje naše delavske mladine, ki se je vršilo v soboto in nedeljo v našem mestu, je bilo nekako mejnik našega mladinskega gibanja. Smernice in načela, ki so se na tem zborovanju sprejela, so odločilne važnosti za nadaljnji razvoj Krekove mladine, ki se s svojim prvim kongresom storila ogromen korak naprej.

Kako veliko zanimanje je vladalo za to zborovanje, je pokazal že zbor delegatov v soboto popoldne, kjer se je zbralo nad 80 zastopnikov iz cele Slovenije, v prvi vrsti iz vseh industrijskih krajev. Bili so prisotni tudi zastopniki viničarjev, ki so potrebni največje pomoči. Poročali smo v nedeljo na kratko o tem zborovanju in moramo dodatno še posebej omeniti predavanje g. prof. Jarca, ki je govoril o delavski prosveti, kot nalogi Krekove mladine. Vodilna misel njegovega referata je bila, da bomo dosegli v ljudski masi le tedaj stalnost v politični izobrazbi, ako bodo vsi stanovni dosegli oni višek izobrazbe, ki je neobhodno potreben, da vsak posamezen član družbe samostojno sodi o vseh javnih vprašanjih. V prvi vrsti mora to biti delavski stan, katerega naj ravno Krekova mladina poskuša dvigniti s podrobnim prosvetnim delom, ki ima utrditi samozavest vsakega posameznega delavca. Ako bo to prosvetno delo izšlo iz ljudstva samega, tedaj bo imelo trdne uspehe in to tembolj, v kolikor bo to delo slonelo na versko pravnih principih.

Drugi dan, t. j. v nedeljo jutraj so vsi udeleženci zborovanja prisostvovali skupni sv. maši v župni cerkvi, kjer je pod vodstvom g. Mava krasno pel pevski zbor Kat. prosv. društva v Celju. Po sv. maši je korakalo nad 400 zunanjih udeležencev shoda z železničarsko godbo na čelu v Narodni dom, kjer se je pričelo veliko manifestacijsko zborovanje.

Zborovanje je otvoril predsednik Krekove mladine g. Kordin, nakar je prevzel predsedstvo zborovanja starosta vsega delavskega gibanja g. Jože Gostinčar. Zborovanje so pozdravili zastopniki raznih organizacij. S posebnim brzojavom je pozdravil shod tudi poslanec dr. Hodžar s tovariši. Najlepši pozdrav je pa izzvenel iz besed g. opata Petra Juraka, ki je v svojem lepem nagovoru posebno poudarjal pojem krščansko-socialistične mladine. To znači, da si je mladina izbrala za načelo krščansko ljubezen in udejstvovanje te ljubezni v družbi s tem, da izpolnjuje vse ono, kar je cerkev uči. Vera sama pa ne zadostuje, temveč k veri mora priti tudi dejanje, ki je v skladu s to vero in na to bo šele dosežen oni cilj, ki si ga je postavila Krekova mladina. Da bo ta cilj uspešnejši in hitreje dosežen, mora pa vsako delo biti izvršeno v krogu trdne organizacije, ki je edino zmožna, da premaga vse one ovire, ki so sicer za posamezne nepremagljive. Nato je g. opat prečital pismo lavantinskega nadpastirja prevz. škofa dr. Karolina. Pismo se glasi: »Dragi zborovalci! Žal mi je, da ne morem poleteti med Vas, ki se trudite za vzgojo Krekove mladine in si prizadevate s pomočjo organizacije utirati pot k boljši bodočnosti naše delavske mladine. Zato Vas od svojega dela pozdravljam iskreno, želeč mnogo uspeha. Vašemu trudu in naporu za boljšo srečo našega delavstva. Strunna organizacija in edinstvo v načelih, potem pa potrpežljivost in ljubezen naj vas spremljajo na Vaših trudapolnih poteh in sijajen uspeh Vam je zagotovljen, ker Gospod Bog bo dal svoj blagoslov. Pozdravlja Vas vse, voditelje in udeležnike, govornike in slušatelje, pa blagoslavlja Vas v Gospodu srčno udani — Andrej, škof lavantinski.« Isto tako je pozdravil zborovanje tudi ljubljanski vladika prevz. dr. A. B. Jeglič z lepim pismom in poslal vsem udeležnikom svoj nadpastirski blagoslov.

V pravcu teh zadnjih dveh pozdravov je nato v krasnem govoru razvijal iste misli g. Franc Terseglav, ki je med drugim izjavil:

Brezverstvo se je rodilo obenem z razrednim sovraštvom, ki je nastalo vsled suženjstva, v katero je uklenil veliko večino človeštva moderni kapitalizem. Na eni strani je kapitalizem rušil temelje človeške družbe, najprej praktično s tem, da je ravnal s človekom, kakor da ga ne veže do njega ne pravičnost ne ljubezen ne nobena moralna solidarnost sploh, potem pa tudi izrecno z načelno odepitvijo od krščanstva, cerkve, vere sploh. Delavstvo je na to reagiralo enako, praktično, z razrednim sovraštvom, teoretično, da je i ono zavrglo krščanske moralne temelje družbe, kar seveda prehaja tudi v prakso, v blodne sanje o ustvaritvi neke »proletarske« kulture, ki je naturalistična in materialistična. Govornik podvrže temeljiti in globoki kritiki ta blodni nazor, izjavljajoč, da je prava kultura samo ena in da ta kultura veže in mora vezati vse ljudi navzlic medsebojni borbi. Delavstvo mora na vrednotah, ki jih je kapitalizem zavrgel, graditi, ne pa jih rušiti; nasilje ne gradi, ampak ruši; trajno so samo gradbe Duha, trajno je le, kar se gradi na živi, istiniti veri, na krščanstvu, na občestvu ljubezni.

Tem izvajanjem, ki so bila podana v dovršeni obliki, je sledilo dolgotrajno in neumorno ploskanje udeležencev, ki so napolnili dvorano Narodnega doma. Nato je sledil govor dr. Puntarja, ki je poudarjal misel, da mora prenehati vse razvzročno razmerje med inteligenco in delavstvom in da je naloga inteligence,

ce, da priskoči delavskemu stanu povsod na pomoč. To delo je pričel izvajati že naš nepozabni dr. Krek, ki je že davno pred vojno zbiral mlade inteligente in jih navduševal za skupno delo z delavskim stanom. Saj je itak vsa inteligenca izšla v bistvu iz kmečkih in delavskih rodbin, ker mi Slovenci nismo imeli in tudi nimamo nikake inteligence, ki bi bila že po svojem rodu separirana od ljudstva. Kolikor je take inteligence med slovenskim narodom bilo, je že vsa izginila, ker jo je val zgodovine izbrisal z naših tal. Eno je pa ostalo in to je naše ljudstvo, iz katerega smo vsi izšli. Delamo torej eden za drugega, spoznavajmo se med seboj in zatrimo vsako medsebojno nezaupanje. Mi inteligenti hočemo delati za vas v prvi vrsti na vzgojnem polju, ker nam to naloga nalaga naša krščanska vera.

Nato je v imenu akademske mladine govoril g. Mirko Jeršič, ki je v izbranih besedah poudarjal pomen izvajanja krščanskih principov v privatnem in javnem življenju, bičal materialistični nazor, ki vlada sedaj v družbi ter izjavil, da bo katoliško akademsko dijaštvo stalo vedno ob strani delavstva in mu s prosvetnim delom pomagalo zboljšati njegovo bridko stališče.

Po tem govoru se je oglasil k besedi voditelj kršč. soc. delavskega gibanja g. dr. Andrej Gosar, ki je, burno pozdravljen, pričel govoriti o našem delu v bodočnosti. V svojem v principijelnem oziru zelo važnem govoru je podajal govornik svoje misli o bodočem delu, ki naj bi se po tem lepem kongresu razvilo v vrstah našega delavstva. Glede fundamentalnega predpogoja vsakemu našemu delovanju, t. j. glede izvajanja krščanstva tudi v socialnem življenju, se je v polnem obsegu pridružil izvajanjem g. Terseglava. Poudarjal je, da mora to krščanstvo biti tudi res živo in podprto z dejanjem. Krekova mladina mora ob vsaki priliki razlagati svojim članom lepo to in krasoto stvarstva božjega in poudarjati razmerje do najvišjega bitja, do Boga. V vsakem delu mora pa biti jasnost. In tako si moramo biti tudi mi jasni tudi glede druge točke našega programa, t. j. o socialističnem našem stališču. In radi tega poudarja govornik, da odklanja krščansko delavstvo javno in glasno vsak razredni boj, čeravno stoji na stališču, da ima vsak stan do gotove mere svoje posebne naloge in potrebe, ki naj jih skuša čim uspešneje doseči s trdno in močno organizacijo. Vsi smo si enaki. Vsak mora dobiti svoj delež na življenju. Tako mora živeti kmet, obrtnik in tudi podjetnik, a živeti mora tudi delavec, ki je najbolj odvisen od družabnega reda. Razen delavca ima vsak stan v družbi kolikor toliko gotovo materijelno podlago, delavci pa te nimajo, ker je sam odvisen od družbe. Vsi morajo biti krščansko socialni, delavci pa morajo biti krščansko socialistični in to radi tega, ker morajo ti delavci imeti poseben načrt, da si pribore od družbe svoje pravice. Obstojta kopica vprašanj, ki so spetjela delavskega značaja, pri tem pa si moramo biti svesti, da je Krekova mladina šola ljubezni do Boga in ljubezni do bližnjega, vsled česar moramo gledati na to, da ne povzročamo nikake socialne neenakosti drugih stanov, ampak enakovrednost in enakopravnost celotne družbe, kakor tudi posameznih stanov, torej tudi delavskega. Krekova mladina naj bo torej prava vzgojiteljica za pravilno krščansko socialistično gibanje. Seveda je treba imeti pri tem delu tudi železno voljo. V tem delu se morajo ustvarjati jekleni značaji in to je naloga Krekove mladine. Ta šola in naloga, ki jo ima izvršiti Krekova mladina, ne sme biti usmerjena na gojitev športa, veselja in zabave, temveč na vzgojo močnih in trdnih značajev. Ne zadostuje pa nam samo to, da poznamo svoj program, temveč se moramo v izvrševanju istega, kakor tudi v izpolnjevanju svojih dolžnosti vaditi. Predpogoj vsakega resnega dela je gotova skušnja in praktična izvežbanost, vsled tega moramo v svojih organizacijah tudi krepko in živahno delovati, da si to skušnjo priborimo. Naj bo torej Krekova mladina šola in vzgojiteljica za izvrševanje naših krščanskih in pravičnih socialističnih dolžnosti!

Pred zaključkom zborovanja je še g. Cvikelj predlagal zaupnico in izraz spoštovanja staremu brcu v vrstah delavskega gibanja, t. j. Gostinčarju, kateremu je priredila polna dvorana ovacije, ki so bile izraz resničnega spoštovanja mladine do svojega starostja. Tudi predsedniku Krekove mladine g. Kordinu je bilo na isti način izrečeno priznanje od udeležencev. Predsednik zborovanja g. Gostinčar je nato z lepim in navduševalnim govorom zaključil ta prvi kongres kršč. socialistične mladine.

Temu resnemu delu je sledila popoldne na Jančičevem vrtu na Babnem lepa zabavna prireditve, kjer so se združili vsi prijatelji naše krščanske mladine. Udeležencev je bilo toliko, da je bil prostran vrt veliko premajhen, da bi mogel sprejeti množico ljudi, ki so radi pomanjkanja prostora morali oditi.

Na Stadionu bo dne 27. junija t. l. orlovska prireditve!

V senci bajonetov.

Belokranjci ignorirajo demokratski shod. — Zveza kulturnih društev daje izkaznice za polovično vožnjo. — Množica duhovnikov — in vendar le en Gozdanovič. — Stare fraze.

Menda bi moral že Pribečević sam uvideti, da Slovenija ni najpripravnejši kraj za stresanje demagogije in prežvekovanje »Jutrovič« fraz, ki jih je baš slovensko življenje, odkar smo v Jugoslaviji, vsako minuto tisočkrat ovrгло. Tudi če izvajamo zloglasno razdobje PP režima, ve danes vsak Slovenec — če tudi nekateri tega nočejo ali se ne upajo priznati — da je SDS že od nekdaj med nami kvalificirana kot skupina, ki hoče reducirati naš duševni nivo na minimum, ki nima programa v pozitivnem smislu in živi od zlaganih fraz in uradniškega aparata. Pa če pridemo k pasivni bilanci SDS nasilni PP režim, čigar predstavitelj je bil v prečanskih krajih ravno Pribečević, režim, ki se v zgodovini našega naroda lahko istoveti z razmerami, ki so vladale za časa, ko svobodnjak ni vedel, kaj ga čaka naslednjega dne, je moral ravno g. Pribečević, ki je bil včasih suplent — torej učitelj mladine, vedeti vsaj iz knjig, da je na Slovenskem izključeno pričakovati od ljudstva, mogočno organizirane, prosvetljenega, dostojanstvenega, ljubitelja poštenja in pravice in sovražnika laži, zahrbtosti in nemorale, da bi to ljudstvo še sedaj poljubljalo bič, s katerim ga je njegov nasprotnik tepel.

Škandal s polovično vožnjo.

Dasi je bilo ob rojstvu in je danes še bolj vsakemu jasno, da je tako zvana »Zveza kulturnih društev« le obrnjen obraz SDS, se vendar v celi državi še ni upala kulturna organizacija postaviti v službo agitacije za političen shod s polovično vožnjo pod njeno firmo. Zveza kulturnih društev je izdajala za shod 13. junija v Metliki izkaznice za polovično vožnjo s svojim pečatom! In slovensko ljudstvo naj ve, da se je v dobi, ko vlada pravi, da nima denarja, ko je ljudstvo tako hudo obdavčeno, ko mora človek, kadar se vozi po svojih najnujnejših potrebah, plačati tako visoko železniško vozno, vršil političen shod stranke, ki ima tako malo opraviti z državnimi koristmi, s polovično vožnjo, izdano pod firmo Zveze kulturnih društev.

Demokrati od blizu in daleč vlačijo skupaj zastave.

Demokratsko povelje se je glasilo: Demokratski veljaki Novega mesta, Črnomlja in okolice, posodite zastave in morate osebno na shod! Karlovec je dal kakih 50 ljudi, Ljubljana sama pa 250 z izkaznicami za polovično vožnjo Zveze kulturnih društev. Metlicanom je dal pred shodom g. Pucelj podporo za vodnjak, okoličani so kot po navadi v nedeljo kupovali razne potrebe in shod ignorirali. Belokranjci so vedeli, kaj se pravi ljudsko prijateljstvo demokratov in jih ni bilo blizu. Ugotoviti pa je, da se je shoda udeležile uradništvo z učiteljstvom vred.

Pribečević izžvižgan! — »Doli batinaš!« — Aretacije.

Pribečevića je na kolodvoru sprejelo nekaj ljudi in Žumberžani z Gozdanovičem. Po Radičevi metodi je bila naročena tudi godba. Ko so dospeli na trg, so Pribečevića sprejeli žvižgi; demokrati pa so v svoji demokratski noštvili vpili: »Živio jugoslovenski Mussolini!« — Shod se otvoril. — Med ljudstvom nemir, prekanje, žvižganje, prepir. Reditelji na konjih med ljudi. — Pribečević stopi na tribuno. Učiteljstvo in uradništvo ga pozdravi, drugod popolna apatija! Mazelle iz Gradaca da Pribečeviću »riječ«. Klici: »Doli batinaš!« Pribečević začne: Bračo i sestre, pa mu zborovalci niso verjeli. Skupina izmed njih kliče: »Živio Radič!«. Nato prepričljivo napad na ljudi, ljudje odhajajo. Pribečević se spomni na Radiča in njegove strune v Ljubljani: »Ker sem prišel med vami..., a vpitje postaja glasnejše, reditelji na konjih nadaljujejo »delo«, orožniki posežejo vmes in aretirajo tri zborovalce, ljudstvo se zneмира. Po preteku desetih minut uspe Pribečeviću, da začne ponavljati premlate fraze.

»Radikali so na shodih proti radičevcem, v parlamentu pa zanje. S tem sporazumom se bo država zboljševizirala. Zato so bili radikali v Dalmaciji potolčeni. Radikali nimajo pravice govoriti proti Radiču. Slovence zastopa g. Pucelj. Izglasoval je 13 milijardni proračun, za kar je bil odlikovan. (Pribečević ne omenja, da so vse dosežane tudi samostojni demokrati izglasovali.) Pucelj je lahko štedil pri mesečni plači 26.000 Din. Če se govori o luksusu, so luksuz taki ministri. Zenačenje davkov pomeni povečanje davkov. RR vlada bo šla. Pribečević omenja spor s škofom dr. Jegličem pri prestavljanju katehetov. Menda je že pozabil, da je slovenski narod splošno obsojal njegovo početje in da škof dr. Jeglič je za nas pač oseba, o kateri ne pustimo Pribečeviću niti govoriti! Pribečević se čudi, da gre šef srbijanske stranke na protikorupcijski shod v Ljubljani. Pribečević frazari o demuncijantstvu SLS, očitno v namenom, da malo zabriše vtis pisma dr. Zerjava, naj se prestavi g. Barle, ker je klerikalec. Govori o Narodnem veču in o Remcu. RR torej bo šla. Prav je ljudstvu, da plača 13 milijard, zakaj pa se proti Pribečeviću! Nadalje: Na shodih

mu ni treba orožnikov, ker imajo svoje policaje. Kdor si upa zažvižgati, ga že vduši množica zavednega ljudstva! Pribečević je na koncu shoda očitno pozabil, kaj je bilo v začetku! Zeli volitve. Vse propada, od nobene stranke ne bo ničesar ostalo, le SDS gre naprej! In koncem pobožna želja: »Glasujte za SDS!« Kajti »kaj bi bilo, če bi Slovenci poslali v parlament 20 Zerjavov in Kramarjev!« Torej ko bi bilo in ne bi bilo in bi zopet bilo... Dr. Lukinič je govoril mesto o njemu veliko bolj bližnjih zadevah o »klerikalcih«. Samcati Gozdanovič izmed množice napovedane duhovščine, stalni Lukiničev volivec, pravi, da je narodnjak in mu pritrjuje učiteljsvo — »Ne govorim kot pop, ampak kot Jugosloven«.

Nato še banket v družbi Sokolov in učiteljev, nato jo je pa Pribečević odkuril v Virginmost.

In rodila se je miška. —

Shod radikalne stranke v Mariboru.

V nedeljo, 13. t. m. se je vršil že dolgo napovedani shod slovenskih radikalov v Mariboru, na katerega so prišli tudi prvaki stranke iz Beograda. Udeležba je bila precej številna, navzočih je bilo okrog 600 oseb, od tega precej udeležencev iz pokrajine. Pripisati je to že nekaj mesecev trajajoči agitaciji in polovični vožnji, katero so prireditelji izposlovali pod pretezo, da gre za občni zbor okrožne hranilnice v Mariboru! — Bilo je tudi dokaj pristašev drugih strank, katere je privedla radovednost, da vidijo radikalne prvake iz najbližje Pašičeve okolice.

Prvi je govoril minister za narodno zdravje Slavko Miletič, ki je izražal svoje veselje nad dejstvom, »da se radikalna stranka širi tako lepo tudi med Slovenci!« — Kot drugi govornik je nastopil g. dr. Rudolf Ravnik. Nastopil je zlasti ostro proti samostojnim demokratom, katerim je očital izdajstvo sporazuma za časa volitev, terorizem in nasilstvo nad pristaši radikalne stranke. Grajal je ostro, da je upravni aparat v Sloveniji v rokah samostojnih demokratov. Glede gospodarskega položaja Slovenije je dejal, da se bo izboljšal, če bo ljudstvo volilo radikale! — Tretji je govoril podpreds. narodne skupščine dr. Niko Subotič, ki je napadal SLS. Slov. ljud. stranka ima slab program, ker se naslanja na vero. Avtonomije, kot si jo zamišlja SLS, nima zgodovinske sankcije, ker je neizvedljiva. Mnogo boljše bodo radikalne samoupravne oblasti, kadar se ustava izvede. V državni upravi je korupcija, toda baš radikalna stranka je tista, ki jo preganja, ne pa opozicija! Dr. Korošec je napadal s starimi frazami o avstrijakantstvu, SLS je očital, da ni pustila moliti za pokojnega kralja Petra. — Za Subotičem, ki je vezal same otrobe, je nastopil min. na razpoloženju Velizar Janković, ki je istotako mlatil same prazne fraze o zaslugah radikalne stranke za državo in podobno in da je radikalna stranka za zakonitost in svobodo! SLS in njen voditelj dr. Korošec s svojim separatističnim programom ne bo prodrli. Separatistično politiko je zapustil danes še Stjepan Radič (viharni klici v dvorani: »Doli Stjepan Radič!«). Kdor hoče delati za Slovence, mora vstopiti v radikalno stranko. — Peti govornik je bil poslanec Dragović, ki pravi, da je kleveta, če se očita radikalni stranki korupcija. Za Dragovcem je govoril Sretan Stosić.

Zadnji govornik je bil predsednik radikalnega kluba Ljuba Živković. Njegov govor je bil v glavnem apoteoza Pašiča. Lažnive so vse klevete, s katerimi skušajo njegovi nasprotniki sramotiti njegovo ime. Pašič je danes revež in čisto mora brojiti sitne pare, kar marsikomu od nas ni potreba! Kdor ruši Pašiča, ruši državo. Priznal je, da danes odločujejo Srbi v državni upravi in vojski, toda vzrok temu je »avstrijska vzgoja sedanje prečanske generacije«. Treba čakati, da se mladina vzgoji v državnem duhu. Drugače pa vlada v državi enakopravnost. Slovenski jezik uživa isto pravo kot srbski. Končal je z nado, da pride kmalu zopet v Slovenijo.

Zborovanje je zaključil g. Tavčar, zvečer pa je bil družabni sestanek na vrtu Gambri-nove restavracije.

Drobtine.

Zdravniki trdijo, da ima človek, ako se drži ravno pokonci, mnogo lepše in jasnejše domisleke kot pa oni, ki sključen »tuhtat« v naslonjaču.

—o—

London porabi dnevno okoli 243 galonov vode, to je nad eno milijardo litrov.

—o—

Anglikanski duhovnik Hughes, ki je po 58 letih službe šel v pokoj, je v tem času pridigoval 13 tisočkrat.

—o—

V vzhodnem delu Londona, torej v delavskem okraju, so napravili statistiko obiskovalcev cerkva ter ugotovili, da le eden od petnajstih hodi v cerkev. Taka je anglikanska cerkev.

—o—

Angleška armada brez mornarice šteje 5965 oficirjev in 134.180 moštva. Malo v primeri s tako veliko državo.

Porotna zasedanja.

Ljubljanska porota.

OBNOVA NEKE LANSKE POROT. OBRAVNAVE.

Včeraj sta se vršili dve obravnavi. Prva proti posestniku v Begunjah pri Cerknici št. 23. Obtoženec je, da je vrgel svojemu 15 letnemu sinu Jožetu na domačem skledju v senišču vrh okrog vrta v namenu, da ga usmrti. Mož je ravnal jako premišljeno in če bi se mu bil njegov načrt glasom obtožnice posrečil, bi bil vsak lahko verjel, da se je fant res sam obesil. Predgovodina dejanja pa je tale: Obtoženec je imel iz prvega zakona sina Jožeta Brezeca. Mati je umrla že leta 1921. in ker ni napravila oporoke, je bil njen glavni dedič njen sin Jožet, ki je postal na ta način posestnik petih parcel, med katerimi je bil tudi zelo lep smrekov gozd, znan v okolici pod imenom na »Crnem vrhu«. Po materini smrti je dal oče sina študirat, stroške šolanja pa je kril iz skupščine iz fantovega gozda. Toda mož je sekal preveč in ni kril samo študijskih stroškov, marveč je rabil sinov denar tudi zase. — Začele so prihajati sinu razne pritožbe in končno se je začel tudi fant za svojo materino dedščino malo bolj zanimati. Dne 12. febr. se je stari mož zopet odpravil v gozd in je rekel svoj drugi ženi, fantovi mameh, gre po les v svoj gozd »Na skalni pot«. Sin pa je očeta na njegovi poti zasledoval in je ugotovil, da je pripeljal oče les iz njegovega od matere podedovanega gozda. Te sinove kontrole pa se je hotel oče končno odkrižati. Naročil je sinu, da naj mu kupi novo vrv za privezovanje konja in mu je dal za to 10 Din. In s to vrvjo je hotel oče sina obesiti. Na seniku si je pripravil na nekem tramu kljuko, katero je zakril s senom. Sina je poslal dne 13. febr. letos popoldne po seno in mu je odkazal, iz katerega kupa naj vzame seno. Fant je skočil s trama v kup sena in ko se je pogrezal v plevnik, mu je hotel oče hitro vreči vrv okrog vratu in jo nataknil in pritriliti na tram. Če bi se mu bilo posrečilo, bi bil fant obešen in nikdo ne bi mogel očiti obtoženo, da je on sam fanta obesil. — Ko pa je fant spoznal očetoovo namero in to v zadnjem trenutku, mu je ušel, stekel je na dvorišče in začel klicati na pomoč. In na ta način je prišla ta zadeva na dan.

Obtoženec, ki ima poleg tega sina še triletnega fantka in 4letno punčko, se obnaša jako mirno. Po prebrani obtožnici trdi, da ni kriv in da ni imel prav nobenega namena, napraviti fantu kako zlo. — Bil sem res prejšnji dan v gozdu, toda sekal sem v svojem in v ne fantovem. Ugotavljam pa, da so fanti nahujskali proti meni drugi. — Drž.

OČE OBTOŽEN UMORA SVOJEGA SINA.

Kot drugi obtoženec je nastopil Alojzij Brešec, posestnik v Begunjah pri Cerknici št. 23. Obtoženec je, da je vrgel svojemu 15 letnemu sinu Jožetu na domačem skledju v senišču vrh okrog vrta v namenu, da ga usmrti. Mož je ravnal jako premišljeno in če bi se mu bil njegov načrt glasom obtožnice posrečil, bi bil vsak lahko verjel, da se je fant res sam obesil. Predgovodina dejanja pa je tale: Obtoženec je imel iz prvega zakona sina Jožeta Brezeca. Mati je umrla že leta 1921. in ker ni napravila oporoke, je bil njen glavni dedič njen sin Jožet, ki je postal na ta način posestnik petih parcel, med katerimi je bil tudi zelo lep smrekov gozd, znan v okolici pod imenom na »Crnem vrhu«. Po materini smrti je dal oče sina študirat, stroške šolanja pa je kril iz skupščine iz fantovega gozda. Toda mož je sekal preveč in ni kril samo študijskih stroškov, marveč je rabil sinov denar tudi zase. — Začele so prihajati sinu razne pritožbe in končno se je začel tudi fant za svojo materino dedščino malo bolj zanimati. Dne 12. febr. se je stari mož zopet odpravil v gozd in je rekel svoj drugi ženi, fantovi mameh, gre po les v svoj gozd »Na skalni pot«. Sin pa je očeta na njegovi poti zasledoval in je ugotovil, da je pripeljal oče les iz njegovega od matere podedovanega gozda. Te sinove kontrole pa se je hotel oče končno odkrižati. Naročil je sinu, da naj mu kupi novo vrv za privezovanje konja in mu je dal za to 10 Din. In s to vrvjo je hotel oče sina obesiti. Na seniku si je pripravil na nekem tramu kljuko, katero je zakril s senom. Sina je poslal dne 13. febr. letos popoldne po seno in mu je odkazal, iz katerega kupa naj vzame seno. Fant je skočil s trama v kup sena in ko se je pogrezal v plevnik, mu je hotel oče hitro vreči vrv okrog vratu in jo nataknil in pritriliti na tram. Če bi se mu bilo posrečilo, bi bil fant obešen in nikdo ne bi mogel očiti obtoženo, da je on sam fanta obesil. — Ko pa je fant spoznal očetoovo namero in to v zadnjem trenutku, mu je ušel, stekel je na dvorišče in začel klicati na pomoč. In na ta način je prišla ta zadeva na dan.

Obtoženec, ki ima poleg tega sina še triletnega fantka in 4letno punčko, se obnaša jako mirno. Po prebrani obtožnici trdi, da ni kriv in da ni imel prav nobenega namena, napraviti fantu kako zlo. — Bil sem res prejšnji dan v gozdu, toda sekal sem v svojem in v ne fantovem. Ugotavljam pa, da so fanti nahujskali proti meni drugi. — Drž.

pravnik: »Ali je res, da slabo gospodarite in bo prišlo posestvo na boben?« — Obtoženec: »Je vse mogoče!« — Dalje pravi fant, da nima do očeta nobenega sovraštva in da je vse res, kar je že in kar bo povedal. Zagovornik se je protivil prisegi, kljub temu pa so ga zaprilegli in fant je povedal cel dogodek kot je v obtožnici. Govoril je razburjeno in silno obteževal očeta in tudi mameho. Bil je tudi v gimnaziji v Ljubljani, pa je padel v drugem razredu iz latinščine, nakar je šel domov, in ga je oče vpregel v gospodarska domača dela. Gozd, ki mu ga je zapustila mati, ima okoli pet johov. Dogodek opisuje tako, da mu je bil izbil pri padcu oče z vrvjo klobuk in da mu je vrv prišla ravno do ust, ko jo je odrinil.

Mariborska porota.

CARINSKA ZADEVA.

V soboto je trajala razprava do 23. ponoči. Tedaj so je prekinili in nadaljevali v nedeljo. Razpravljali so do 16. Po izreku porotnikov je objavil senat obsodbo. Obsojeni so: Viljem Hobbacher in Branko Grubič na dve leti ječe poostreno z enim postom vsak mesec, Franc Knez, Maks Karlovič, Rafael Nafussi na dve leti ječe, Rado Rupp na 14 mesecev, Franc Praprotnič na 6 mesecev, Stevo Tončič, Ludovik Zorcut, Franc Praznik in Vasilje Markovič so oproščeni.

UBOJ OČETA.

Danes dne 14. junija 1926 je stal pred porotniki France Vuk, roj. 2. marca 1892 v Terbegovcih, pristojen v Moravce, slikar v Moravcih št. 44. Obtoženec je, da je dne 22. februarja 1926 v Moravskem vrhu v sovražnem namenu udaril svojega rodnega očeta Franca Vuka večkrat s kolom po glavi, vsled česar je slednji še isti večer umrl. Kritičnega dne sta šla oče Franc Vuk in njegov sin, današnji obdolženec, obrezovat trte in sicer oče k sosedu Rudolfu, sin pa najprej k Karlu Libšarju, potem pa je prišel tudi on k Rudolfu. Že pri Rudolfu so začeli popivati. Potem so šli še v klet Martina Babiča in dalje popivali. Že v kleti sta se začela Vuka pripraviti radi nekkih vinogradniških škarij, katere je pomotoma vtaknil v žep Babič in že tu je zagrozil obdolženec svojemu očetu: »Kakaj prokleti dedek, ti boš svoje škarje že dobil, ko pridem domov.« Vsled nastalega prepira so se vsi odstranili iz kleti in nato sta se napotila proti domu tudi obdolženec in njegov oče. Ko je stari Vuk vsled vinenosti padel in ni mogel naprej, je pristopil obdolženec, ga pograbil od zadaj za vrat in ga potegnil s ceeste v travo. To, da oče ni mogel iti, je obdolženec tako razložil, da je začel kričati na očeta: »Ali ne boš prokleti ded gori vstal!« ter ga začel neusmiljeno tepsti z vinogradniškimi koli, koder je padlo. Stari Vuk je s povzdignjenimi rokami prosil obdolženca, naj ga pusti v miru, toda sina ni ganila prošnja, udaril je po očetu tako dolgo, da je zlomil 5 vinogradniških kolov nad njim. Nato je šel obdolženec domov ter zavpil nad mamo: »Ali ne boste šli hitro po očeta, ki leži pijan?« Mati Neža je šla takoj po svojega moža. Bil je ves krvav. Govorila ni mogel. Ko je žena s težavo dvignila svojega moža in ga peljala do-

mov, ni je prišel na pomoč tudi obdolženec. Ko je stari Vuk med potjo še parkrat padel, ga je obdolženec še vsakokrat tepel s kolom. Doma ga je žena umila in spravila v posteljo, toda že po preteku par ur, je stari Vuk umrl ob 20. uri, ne da bi bil kaj spregovoril razen ženino ime »Neža«. Ko so očetovi smrti obvestili obdolženca, ki je bil odšel k svoji ljubici, je šel takoj domov, se preoblekel in odšel rekoč, da bo dobil kje revolver in se ustrelil. V resnici pa je šel v Maribor in se sam javil sodišču. Priznal je, da je tepel očeta in da je kriv težke telesne poškodbe, trdil pa je, da je oče umrl vsled kapi, ne pa vsled njegovih udarcev. Zagovarja pa se, da sta bila oba močno pijana.

Porotniki so na prvo vprašanje, glaseče se na uboj zanikali, drugo vprašanje glede telesne poškodbe očeta pa potrdili soglasno. Vuk je bil obsojen na tri leta težke ječe.

UMOR.

Kot drugi je stal pred porotniki Ivan Čišmeziya, roj. 19. marca 1905 v Zagrebu, v Kraljevac pristojen, dimnikarski pomočnik. Obtoženec je, da je dne 20. marca v Plitviškem vrhu Jožefo Lovrečevu v namenu jo usmrtiti, dvakrat udaril s sekuro po glavi, vsled česar je nastopila njena smrt. Obdolženec, ki je bil za dimnikarskega pomočnika v avstrijski Radgona, se je seznanil z umorjenko že koncem leta 1925. Prihajal je večkrat na njen dom in obljubljal njej, kakor tudi njenim staršem, da jo bo poročil, kakor hitro bo odslužil vojaške. Na Jožefovo, 19. marca 1926 pa, ko sta stariša odšla s doma, in je obdolženec s hčerjo ostal sam, se je zgodil zločin. Ko je prišel stari Lovreč opoldne domov, se mu je mudil strašen prizor. V sobi v levem kotu ob postelji na tleh je ležala vznak njegova hčerka Jožefa, vsa okrvavljena v mlaki krvi, brez vsakega znaka življenja. Očitno je bilo, da jo je ubil Čišmeziya, vzrok leži pač v njunem nedovoljenem razmerju.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 14. junija 1926.

Višina barometra 308,8 m

Opazovanja	Barometer	Temperatura v °C	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Oblačnost 0-10	Vrsta padavin		V Ljubljani je
						ob opazovanju	v zadnjih 24 h	
Ljubljana (dvorec)	7	753,6	16,0	83	NE 0,5	10	škrop	0,1
	8	753,7	16,3	85	NE 0,5	10		
	14	750,2	17,4	78	NE 0,5	9	škrop	
	21	752,3	16,5	67	N 2	10		
		755,0	15,0	92	mirno	10	dež	0,4
Maribor		754,3	17,0	93	NE 3	10		2,0
Zagreb	8	756,1	22,0	84	W 1,5	10	dež	
Beograd		755,2	21,0	58	SSW 3	10		
Sarajevo		755,8	25,0	47	N 1,5	8		
Skopje								
Dubrovnik	7	755,2	13,0	—	WNW 10	5		8,0
Praga								

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, uizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Barvne trakove, ogljeni-, povošeni-, kopirni papir, hektografični zavitki in druge potrebščine pri Lud. Baraga, Selenburgova ulica 6/1. Telefon št. 950.

MALI OGLASI

Vaška drobna vrstica 1-50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko!

ISČEJO se AGENTI

kateri stalno obiskujejo čevljarje in modistinje, za Ljubljano, Celje in Maribor. Sinec, Graz, Stubenberggasse 5. 4089

PREKLIC.

Javno preključujem, da si resnica, kar sem govoril žaljivega o artill. naredniku gospodu Jož. Černogelj, kar bi imelo škodovati njegov. ugledu in se mu tem potem javno zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

FRANC GORNIK posestnik na Grabovcu.

Krasne dekoracijske patent - divane

Vam nudi izredno po ceni

Rudolf Sever

Ljubljana, Gosposvetska cesta 6.

Vabim na ogled!

Volčji pes

mlad, izvanredno lep, se ugodno prodaja. Ruše 35.

TABELA

za kubiranje sodov, kadi in okroglega lesa, se dobi le za 3 Din. Naslov: FR. MAKUC.

Vinica pri Črnomlju.

Napredni lepi MECEŠNO-VI HLODI. Ponudbe pod Mecešna na upravo lista.

Drva bukova, cepanice, dolge ali žagane, sube, dalje odpadke od žage in parket prodaja po najnižjih cenah.

lovar. parket Ivan Šiška, Metelkova ul. 4. Dostavljajo se posamezne vozove tudi na dom. 4012

Prodaja se kompletna, nova dinamna HP istomer-ni tok. Cena 10.000 Din. Dopise pod »Dynamo« št. 4039 na upravo lista.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karol Čež

Sadjevec razpošilja A. OSET, MARIBOR. 4004

STAMPILJE T. RABIČ Ljubljana KOLODVORSKA UL. 28

Neko veleposestvo ima na razpolago do 6000 komadov dobro izdelanih brezovih metel z ročaji. Vprašanja naj se stavijo na upravnstvo »Slovenca« pod št. 4021.

Pozor gostom za kopališče Lipik!

Cenj. gostom, ki pridejo v Lipik priporočajo svojo restavracijo »Hotel kolodvor«

prvi na desni od kolodvora. Sobe so že dobro znane radi čistoče. Dobra pijača, osobito vina, in dobra domača hrana. Za obilen obisk se priporoča restavracija Franc Svetlin.

Radi renoviranja lokalov

in preureditve sistema.

se gostilna začasno zapre.

Zahvaljujem se vsem gostom za dosedanje obisk in se priporočam za nadaljno naklonjenost.

A. KAJFEZ, Florijanska ulica št. 4.

Zahvala

sina in brata

Ob prebridki izgubi našega nad vse ljubljeneja

VILJEMA

nam je bilo izraženo toliko iskrenega sočutja, da nam je nemogoče izraziti svojo hvaležnost vsem in vsakemu posebej.

Najtopleje se zahvaljujemo pred. duhovščini, g. dr. Jos. Demšarju za njegovo naklonjenost, gg. maturantom in drugim gojencem pod vodstvom g. ravnatelja Doklerja za prekrasni venec in gniljive žalostinke. Še posebno zahvala pa smo dolžni g. maturantu Prešernu za njegov krasni in v srce segajoči poslovniki govor, kakor tudi mnogoštevilnemu spremstvu, katero je nepozabnega spremilo na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 14. junija 1926.

Zaljujoča rodbina: Ivan in Karolina Štrumbelj, starši. — Riči, Draga, sestri.

Priporočila se želimo

A. SUŠNIK

Ljubljana, Zaloška cesta.

PROPAGANDA na črtni tld. REKLAMA po časnikih ATRACIJE za sejne, razstavne, Poudarbo pod »Tako« na upr. Slovenca.

KATERI bolj prijeten samec ali samic (vpokojenec) bi plačal za domstirno stanovanje. Din 12.000? Imel bi sobo s posebnim vzhodom in električno razsvetljavo. Vse drugo po dogovoru. Vprašati v upravi »Slovenca« pod: »Domstirno stanovanje« št. 4058.

VESELJE

vsakega knjigovodje so lepo in pregledno črtane poslovne knjige v trpežni vezavi, ki jih izdeluje ::

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

V LJUBLJANI, KOPITARJEVA ULICA ŠTEV. 6/II.

TRGOVINA

s papirjem, v sredini mesta, se ugodno prodaja vso zalogo. Cenjene ponudbe na upravo lista pod: »Trgovina« 3998.

Damske obleke

ter za deklice in dečke, in perilo - najceneje pri ANI DOBNIKAR Celovška c. 81, Sp. Šiška.

Naznanilo preselitve.

FILIP BIZJAK

krznar in izdelovatelj čepic

je preselil svojo doslej na Gosposvetski cesti 13 nahajajočo se krznarsko obrt in trgovino

v Šelenburgovo ulico št. 6

Ob tej priliki se cenj. odjemalcem zahvaljujem za dosedanje upanje, ter se vljudno priporočam za nadaljno naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem

Filip Bizjak, krznar, Šelenburgova ul. 6

Vsem prijateljem in znancem naznanjamo, da je danes po kratki, mučni boleznini preminula gospodična

Ivana Velepčič

učiteljica v pokopju.

Pogreb drage pokojnice se vrši v torek, dne 15. junija ob 16. uri iz hiše Stara pot št. 2.

V Ljubljani, dne 14. junija 1926.

Rodbine Velepčič, Kenk, Pecile.

Ivan Čišmeziya je svoje dejanje priznal, trdil pa je, da je ravnal v nenormalnem stanju, ker je bil silno razburjen. Porotniki so zanikali umor, potrdili pa uboj in je bil obsojen na 4 leta težke ječe.

Polzvedovanja

Nasel se je na trgu večji ključ Dobi se na Gruberjevem nabrežju št. 8 pri Ogrinu

Poslano.

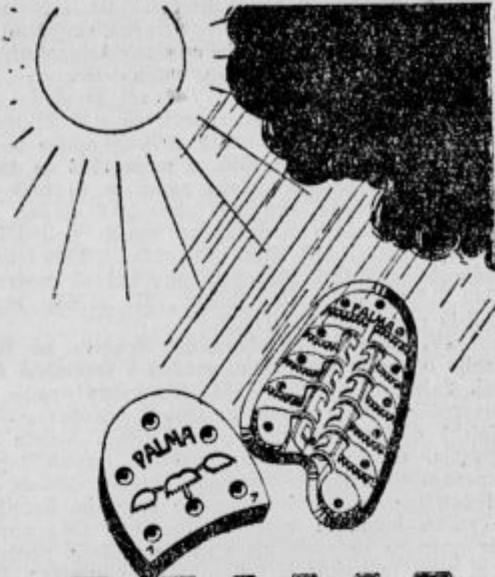
Na anonimni napad priobčen v »Napreju« št. 24 leto 10. z dne 12. t. m. pod naslovom »Nacionalizem v teoriji in praksi« smatra podpisana družba, kot generalna zastopnica tiskarne Edinost v Trstu potrebnim podatki javnosti sledeče

POJASNILO:

Yugoslave Express Réclame Company družba z o. z. e prevzela generalno zastopstvo tiskarne Edinosti in kot taka zbira za njo naročila za tiskarska dela.

To ji omogočajo, svetovnem tiskarskem trgu relativno visoke cene tukajšnjih tiskarn, katerim lahko konkurira tiskarna Edinost navzile tiskari zaščitni carini (80—500 zlatih Din, t. j. 880—5500 Din) s 15—25 odst. nižjimi cenami.

Položaj tiskarne Edinost v Trstu je že dovolj poznan in je naravnost hudobija onih, ki hočejo tej že itak tako oškodovani in v težkem položaju se nahajajoči tiskarni odjediti še ono malo zaslužka, s katerim zamore vzdržati večino našega tiska v Primorju. — Koliko je v zbiranju tiskarskih naročil za tiskarno Edinost teoretičnega nacionalizma, more vsakdo sam po gorene navedenem sklepati. Yugoslave Express Réclame Company, družba z o. z. v Ljubljani. — Generalno zastopstvo tiskarne Edinosti v Trstu.

PALMA

KAUČUK PETE IN DOPLATI

morate nositi ob vsakem času. »Palma« ni razkošje, ker daje elastično, prijetno hojo, marveč je za vsakega praktičnega in štedljivega človeka neobhodno potrebna, ker je mnogo trpežnejša in cenejša kot usnje. En poskus Vas bo takoj uveril. Poslej ne boste hoteli nositi čevljev brez »Palme«

Iščemo več stotin komadov

tesanega lesa

21/24, 5-40, 6 in 7 m. — 21/29, 24/28, 26/29, 5-70, 6-20, 6-40, 6-50, 3, 2-50 in 2 m. — 16/18, 4 in 8 m. kakor tudi razne druge dimenzije. — DESKE 20 in 25 mm širine od 12 cm dalje. — Ponudbe z označbo cene tudi za manjše partije, postaje in dobavnega termina na:

»VILA« D. D. ZAGREB, Primorska ul. 12.

Korespondentinja

z znanjem popolne slovenske in nemške steno-grafije ter strojepisja v diktatu, SE SPREJME v večjo industrijsko podjetje. Nastop službe takoj. — Ponudbe z navedbo referenc pod šifro: »K. T. V. št. 4054« upravi »Slovenca«.

Urednik: Franc Terseglav.

Izdajatelj: dr. Fr. Kulovec.